

ŠTETA JE ZNATNA, ALI JOŠ NEUTVRĐENA

RATNA RAZARANJA NA SPOMENICIMA KULTURE

SIBENIK

GLASILO ŽUPANIJE ŠIBENIK

GOD. XXXII.
BROJ 1570

IZDAVAČ: INFORMATIVNI CENTAR
Šibenik, 29. siječnja 1994.

Tek po izlasku na teren posebne komisije za procjenu razaranja spomenicima kulture, znať će se opseg potrebnih ulaganja za obnovu i popravak na spomenicima kulture. O tome će ovisiti i dotok državnog novca, ali samo za kategorizirane građevine. Objekti lokalnog značaja obnavljat će se iz drugih izvora. Međutim, svejedno je, sa stručnog stanovišta da li spomenik kulture propada zbog ratnih razaranja ili zbog nebrige. U ovoj godini, zahtjev za državnom dotacijom iz Šibenika, uz Katedralu, podnesen je i za tvrđavu sv. Mihovila, uređenje fasade Biskupskog dvora, nekoliko pokretnih spomenika iz pinakoteke sv. Lovre, te za dva arheološka lokaliteta u Donjem Polju i Gradini na Žirju

Stranice 6. i 7.

JOSIP JURAS, ZAMJENIK MINISTRA OBRANE
REPUBLIKE HRVATSKE

JA SAM VELEPOSLANIK ŠIBENIKA U ZAGREBU

Stranica 2.

ŠTO JE NOVO U MIROVINSKOM I INVAIDSKOM OSIGURANJU

DONIJET JE ZAKON O PRAVIMA HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA

Stranica 9.

STJEPAN ANTOLJAK, POVJESNIČAR

POVJESNIČARI SMETAJU POLITIČARIMA

Počeo kao asistent Ferde Šišića ● Za njega se, velli, svašta priča, da je bio doministar kulture i znanosti u NDH, da se popravoslavio i da se zove Stevan Jantolek ● S mjesta direktora historijskog arhiva maknuo ga je Miloš Žanko ● Smetao jer je tražio samo čistu istinu ● Bakariću je predstavljen kao bosanski vezir Antoljakove stranke ● Fraza je, reći će, da pobjednici pišu povijest, a ako je i ispisuju pa još krivo lako ih je raskrinkati

Stranica 3.

ZASTO NEMA LIJEKOVA?

BLAGO ONOME TKO JE ZDRAV

Koliko para, toliko lijekova! Bilo bi najbolje za nas i za državu da u prijelaznom razdoblju ustrojavanja novog sustava zdravstva što manje bolujemo! I jedni i drugi! Zdravstvo ionako greca u gubicima! U šibenskim ljekarnama lijekova nema. Može li -regulama- narod postati zdraviji?

Stranica 4.

JOSIP JURAS, ZAMJENIK MINISTRA OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE KAŽE:

JA SAM VELEPOSŁANIK ŠIBENIKA U ZAGREBU

Zamjenik ministra obrane Republike Hrvatske, mr. Josip Juras, nesumnjivo spada u kategoriju ljudi koji su svojom pojavom i činima obilježili prošle tri godine, ne samo na šibenskoj, nego i na državnoj razini. Uvijek »britka jezika«, otvoren i susretljiv za svakoga. Pa i danas kada se nalazi na odgovornoj zadaći u samom vrhu Ministarstva obrane, Juras je ostao slab na svoje Šibenčane. Ne krije da pomaže gradu, ali i onim sugrađanima koji su u hrvatskoj prijestolnici. Na brojne »zle komentare«, kako je u političkoj karijeri pao »s konja na magarca«, tek odmahuje rukom, obrazlažući po prvi put u javnosti, otkako je na novoj dužnosti, koje su mu ovlasti.

— Moram vam reći da za mene ta riječ zamjenik, znači iznimno mnogo. Mene je imenovao predsjednik Republike dr. Franjo Tuđman. Samo iz te činjenice proizlazi složenost i odgovornost posla kojim se bavim. A što zamjenik ministra radi? Konkretno brinem se o civilnom sektoru uprave Ministarstva obrane, personalnom dijelu, koordinaciji s Političkom upravom i Sigurnosno-informativnom službom. Normalno, tu je i koordinacija s Glavnim stožerom, obilazak terena, postrojbi, bojišnice.

● Mnogi, ponajprije Šibenčani, spocitavaju Vam da vas u posljednje vrijeme nema u rodnom gradu?

— Pa ja ne bih tako rekao. Dok sam obnašao dužnost ministra rada i socijalne skrbi, moj dolazak u Šibenik mogao se javno obznajivati. Sada zbog određene tajnovitosti posla, to jamačno nije u mogućnosti. Inače stalno kontaktiram sa županom Bubalom, predsjednikom Županijskoga odbora HDZ-a, gospodinom Odakom. Možda se i ne zna, ali 8. siječnja ove godine sam bio u Šibeniku. Posjetio sam bojišnicu, porazgovarao s vodećim strukturama grada i Županije. No, i dalje mi

je ostala ljubav prošetati Poljanom ili rivom. Ne uvijek, ali povremeno kad dođem, onda to i učinim. Uostalom još i prije nisam volio stalno gubiti vrijeme u šetnji, tim ipak za nas Šibenčane najomiljenijim mjestima. I danas tvrdim da se na tim mjestima problemi ne rješavaju.

● U protekle tri godine obnašali ste niz vrlo odgovornih dužnosti, što u gradskoj, a što u državnoj Vladi. Kako gledate na ta vremena?

— Odgovorit ću vrlo konkretno. Teška vremena u kojima je trebalo imati i snage i mudrosti, a da ne govorim o hrabrosti i razboritosti. Poglavitito tvrdim za vrijeme rujanskoga rata, kada je upravo naša, šibenska i velika hrvatska pobjeda na prostorima da-

Zamjenik ministra obrane Republike Hrvatske, mr. Josip Juras, govori za Šibenski list o svom putu u Zagreb, vremenima dok je obnašao dužnosti predsjednika Izvršnog vijeća, čelnog čovjeka Kriznog štaba i ministra rada i socijalne skrbi, ambicijama u političkoj karijeri, Šibenčanima u Zagrebu...

našnje Županije bila prekretnica. Ističem da smo, što se tiče gospodarstva i infrastrukture, dok sam bio na čelu Izvršnog vijeća, napravili više nego bilo koji grad u Hrvatskoj. Više od 150 kilometara prometnica. Povezali smo Zagor s priobaljem. A gdje su još telefonske centrale, pokretni mostovi, dalekovodi. Sada kada se svega sjetim, onda uistinu moram uzviknuti: »Pa ljudi je li to moguće! Moguće je. Uvjeren sam da se može i više. I sada kad bih bio na istoj dužnosti kao tada, vjerujem da bih učinio još i više. A da ne govorim o učinjenom u Ministarstvu rada i socijalne skrbi.

● No, Vi gospodine Juras, i dalje pomažete Šibeniku i Šibenčanima?

— Bolje da o tome govore drugi. Pitajte roditelje kojima su djeca završila studije, a ostali su u Zagrebu. Pitajte ravnatelje šibenskih poduzeća, što se sve napravilo u gospodarstvu. Bilo je izuzetno teško, ali meni je to drago. I to je moje stalno vezanje za Šibenik. Ovom bih prigodom želio upravo u kontekstu pomoći, spomenuti jednu osobu koja je meni strašno mnogo pomogla. To je naš biskup, dr. Srećko Badurina. To je čovjek koji je meni u najtežim danima ukazivao, kako se treba ponašati. Što znači i kada treba biti agresivan, popustljiv i razuman, a kada odlučan. I uvijek kada navratim u Šibenik, odem obavezno kod biskupa Badurine.

● Vratimo se nakratko realnosti. Što po vašem mišljenju znači presta-

nak opće opasnosti u Šibeniku i Zadru, a što nedavni ženevski sporazum?

— Počet ću s ovim drugim. To je velika stvar. Jeste li ikada mogli zamisliti da će Beograd i SRJ potpisati jedan dokument gdje de facto priznaje Hrvatsku. Jamačno je da se došlo do saznanja da je hrvatska međunarodno priznata država, da ima svoj ustroj i da nema povratka. Činjenice se moraju priznati. Stoga po mom mišljenju proizlazi posve jasan zaključak. Milošević želi da se i problem Srba u Hrvatskoj riješi na politički i razuman način. To je velika pobjeda naše vanjske politike i predsjednika Tuđmana. Velike su žrtve bile podnesene za Hrvatsku, ali da nije bilo ovakve razborite i mirovne politike našeg vrhovništva, zasigurno da bi one bile još i veće. Uvjeren sam da će nakon ovoga potpisivanja čitavo rješenje problema krenuti poput valjka. Da ćemo već vrlo skoro vlakom preko Okučana, iz Zagreba preko Knina i Drniša za Zadar, Šibenik i Split. Da ćemo uskoro popiti kavu u Borju i za četiri sata automobilom preko Plitvica stići do svojih kuća na obali. Vjerujem da takav rasplet situacije i očekuju Srbi na zaštićenim područjima.

● U posljednje vrijeme sve se češće govori i o nazočnosti hrvatskih postrojbi u susjednoj državi. Ima li ih?

— Odgovorno i kategorički tvrdim — ne! Hrvatske vojske nema u Bosni i Hercegovini. Ima Hrvata, ali Hrvatske

vojske nema. Pa, pobogu ljudi, ne može nitko tim Hrvatima zabraniti da brane svoja ognjišta. To isto pitanje mi je uputio i Jakusi Akashi, prilikom boravka u Ministarstvu obrane. Veliki je i broj Hrvata raseljeno. Ponavljam, njima nitko ne može zabraniti da brane svoja ognjišta. A ne kažem, da ukoliko se ne bude mogao uspostaviti trajan mir na tim područjima, da hrvatska država nema moralno i svako drugo pravo da zaštiti svoj korpus na tom području.

● Nakon svega, jeste li se promijenili kao čovjek. Kažu mnogi da vam je želja diplomacija, a na određen način već ste prisutni u njoj. Barem kao veleposlanik Šibenika u Zagrebu?

— Dobro ste to uočili. Pa ja se i ponašam tako. Ja sam uistinu veleposlanik Šibenika u Zagrebu, jer volim svoj grad, sve ljude i nastojim im pomoći i uvijek ću im nastojati koliko god budem mogao pomoći. Iako sam ušao u peto desetljeće života, mislim da još uvijek nisam dao svoj puni doprinos u stvaranju ove države. Preda mnom je mnogo posla. A što se tiče onog pitanja s početka. Pa i ja sam čovjek od krvi i mesa. I ja bih volio pojesti tuku u Brbirskim Mostinama i napiti se dobrog vina iz Žažvica. Upravo kao što sam to nekada činio.

● S obzirom na to da Vam je ovo prvi put da se pojavljujete u javnosti na ovakav način od kada ste imenovani na novu dužnost, imate li kakvu poruku na kraju?

— Posebice bih se želio obratiti svojim Šibenčanima, koji će ovo čitati. Neka vjeruju svom čelničtvu koje ih vodi. I to kako onom gradskom, tako i državnom. Uspjeli smo ostvariti devetstoljetni san, učiniti ćemo vrlo brzo Hrvatsku zemljom blagostanja. I neka Bog poživi herojski grad Šibenik i Šibenčane!

Razgovarao: Zoltan KABOK

S DRUGE STRANE NIŠANA

Krajinska« izborna Santa Barbara« konačno je završila, a Milan Martić, nasilno nametnut od beogradskog režima osvanuo je na dugo priželjkivanom mjestu broja jedan. Blagodareći — prigodno za »izbore« na Plitvicama osnovanoj »srpskoj televizijskoj krajine«, novosadskom novinarskom i tehničkom kadru što je opsluživao. Krsti Bijeliću koji je nešteditelje producirajući priloge i razgovore s Martićem u Kninu najprije prekršten u Križa Bilića a potom i otjeran u Beograd, i dakako najviše blagodareći beogradskim političkim pokroviteljima što su Martiću držali tercu na njegovim »predizbornim« skupovima. Između re-

0,8 posto Srba u »krajini« prihvaća živjeti u Hrvatskoj

Što Srbi na okupiranom području misle o MODUS VIVENDI-ju pitali su »krajinski« poslanici javne riječi »moralnog pobjednika« netom završene »izborne« trakavice.

»Modus vivendi bio bi dobar za Hrvate, ali nikako za nas. On ima tri elementa; da se uspostavi mir što nama odgovara, da se omogući slobodan protok ljudi i robe, dakle, saobraćaj i komunikacije što bi nama također odgovaralo da nije političkog uslovljavanja gdje se govori da bi se modus vivendi ostvarivao u Hrvatskoj, odnosno da bi se Srbima garantirala sva autonomna prava unutar Hrvatske što je za nas neprihvatljivo i zato moramo odbaciti modus vivendi. Kada sam nakon prvog izbornog kruga razgovarao s nekim predstavnicima UN-a, rekao sam im: »Ako ste dobro pratili izbore uočili ste da je gospodin Jovan Opačić (jedan od sedam konkurenata za »šefa obećane zemlje« op. a.) dobio 0,8 posto glasova. Eto, toliko vam Srba u krajini prihvaća taj vaš modus vivendi«, kazao je Babić.

DESANT MILANA MARTIĆA

daka brojnih govora Petra Škundrića šefa SPS-a Srbije, Zorana Arandelovića, donedavnog šefa srbijanske skupštine, Mihalja Kertesa, Mome Kapora i Brane Crnčevića biračko je tijelo trebalo pročitati da će ukoliko Martić ne dobije njihovo povjerenje »obećana zemlja« ostati bez »vaskolike« pomoći iz matice Srbije, da će biti povučena i ljudska i materijalna sredstva, te da će po eventualnom izboru Babića, u »krajini« nastupiti anarhija. Nije bilo isključeno ni da po Babićevoj pobjedi Martić pozove stanovništvo da »sačuva mir i do daljnjega ne izlazi na ulice«. Bez obzira na to što su »krajini« i u prvom krugu tipovali na Babića i njegov SDS, koji je na listi tamošnjih stranaka uvjerljivo prvi, (odmah iza njih su Sešeljevi/Leskovevi/radikali), martićevce statistika nije smela. Izmislili su »drugi izborni krug« i u međuvremenu udarali temelje svojoj pobjedi. O sustavu isprekidanih ali uzastopnih valova pritisa i hapšenja što ih je uz martićevce provodila »služba državne bez-

bjednosti« između »dva izborna kruga« preko kninskog su radija progovarali mnogi, uključujući i vojnike s prvih linija. Na Martićevu utjerivanje straha u koštano srž »krajini« kao sastavni dio predizborne kampanje ukazivao je i Babićev SDS pitajući se kako daleko može otići Beograd ako u nedjelju ponovo dobije njihov kandidat. Sam će Babić ukazati na ljude unutar i oko »krajine« koji se kriju iza naziva grupa građana, pravo im je ime SK Pokret za Jugoslaviju i stoji iza Martićeve kandidature. Isti ljudi, tvrdi Babić, rade na sustavnoj diobi »krajine« uključujući podjele među vojskom, riječju, aktualiziraju podjelu stanovništva na četnike i partizane što je, po Babiću, najgore što se može dogoditi. Kad već mora birati Babić se svrstao među prvopsmenute i to javno manifestirao najavom ulaska u koaliciju sa Sešeljevim radikalima. Martiću je, velikodušno, prepustio rolu partizana.

U »izbornom« dvoboju dvaju Milana programi nisu bili u prvom planu. I za jednog i za drugog

Hrvatska je »susjedna država«, i jedan i drugi zagovaraju »ujedinjenje svih srpskih zemalja«. I za jednog i za drugog Milošević je »najveći autoritet u srpskom narodu«, a Babić je nakon »prvog kruga« čak predlagao da on i Martić odustanu od kandidature, da Karadžić svoja ovlaštenja prenese na Miloševića i da se na taj način realizira barem »personalno ujedinjenje«. »Imali bismo«, veli Babić, »jednog predsjednika i bili bi psihički stabilniji u smislu da bi lakše trpjeli nelizvjesnost oko krajinskog sutra«. Prijedlog je shvaćen kao Babićev politički egzibicionizam, odnosno, kao njegova procjena odnosa snaga, nije prošao i dodatno je oskolio Martića. »Najbolji političar među policajcima« najavljuje da će, po izboru, najprije »uređiti sistem obrane, pravni poredak i revitalizaciju privrede.« Za Babića su prioritetni »odnosi sa Hrvatskom, poštivanje ljudskih prava, tržišna privreda, a ne život ovisan o milostinji Međunarodnog Crvenog križa i Visokog komesarjata za izbjeglice.« Za razliku od Martića koji

se nije odredio, za Babića nema dileme — s Hrvatima treba pregovarati i samo pregovarati i to na dvije razine — prva isključivo s Hrvatima i tu inzistirati na »razgraničenju i međusobnom priznanju«, a na drugoj razini u pregovore uključiti i UN od kojih treba zahtijevati da se snage UNPROFOR-a koncentriraju na linijama sukoba prema Hrvatskoj. Babić ne vjeruje da će ih Hrvatska skoro priznati, ali po njemu patent »republika srpska« govori u prilog tezi da će kadli tadli morati. »Treba se samo ugledati na republiku srpsku. I njih su u početku negirali kao realnost, a sada su država i njima ovakav razvoj situacije odgovara.« Kad ih Hrvatska prizna, Babić će, samo će tehničko pitanje biti realizacija još neostvarenih srpskih granica. Izlaz na more — od mosta do mosta. Od Šibenskog do Masleničkog!!!

No, Babić će morati pričekati svojih »pet minuta«. Još je jednom otjeran u političku anonimnost, ovaj put u posjedu s novim naravoučenijem koje kaže: skoči pa reci hop.

Milan Martić poručuje: »Moja će vladavina biti kratka i učinkovita«, što je, tvrde poznavatelji »malih tajni« Miloševićeve kadrovske politike, više nego točno.

Na dan »svečanog proglašenja predsjednika krajine« u Kninu je pada- li kiša, ali tamošnji »majstori od vremenskih i političkih prognoza najavili su »vaskoliko« razvedranje.

Linda MILIŠA

ČLANOVI IZVRŠNOG ODBORA ZAJEDNICE PROGNAKNIKA HRVATSKE BORAVILI U ŠIBENIKU

ZAJEDNICA - SPONA IZMEĐU PROGNAKNIKA I DRŽAVNIH INSTITUCIJA

Članovi Izvršnog odbora Zajednice prognanika Hrvatske, boravili su u Šibeniku, u skladu sa svojom odlukom da sjednice održavaju svaki put u drugoj županiji koja ima zaposjednuta područja. U razgovoru sa šibenskim županom Paškom Bubalom, i dožupanom Joškom Odakom, rečeno je da Zajednica prognanika Hrvatske treba biti spona između prognanika i državnih institucija koje se brinu o prognanicima. Članovi Zajednice prognanika nisu, međutim, zadovoljni suradnjom s Vladinim uredom za prognanike, a na terenu s regionalnim uredima. Nakon razgovora sa županijskim čelnicima, oni su u pratnji svog domaćina Ante Dželalije, saborskog zastupnika i člana Zajednice prognanika, obišli Miljeve i tamo razgovarali s nekolicinom mještana koji su se vratili u svoje razrušene domove. S.G.

STJEPAN ANTOLJAK, POVJESNIČAR

POVJESNIČARI SMETAJU POLITIČARIMA

Tražilo sam samo čistu istinu i nisam se davao ni lijevo ni desno. Kad je Bakarić pitao doktora Gunjaču, tko je Stjepan Antoljak, ovaj je odgovorio — on je bosanski vezir. Koje stranke, pitao je Bakarić. Antoljakove. To je bilo u doba komunizma, možeš onda misliti kako sam se postavljao. Mlad sam bio, nisam se dao.

Razgovarala:
Linda MILIŠA

ŠL: Za početak da ustvrdimo, najstariji ste živući hrvatski povjesničar.
ANTOLJAK: Da, kaže se nestor hrvatske, ali i makedonske historiografije.

Počeo kao asistent Ferde Šišića

ŠL: Tko je bolji povjesničar, Vi ili predsjednik Tuđman?

— To se ne govori. Ja se bavim srednjim, a Tuđman novim vijekom. To je sasvim druga vrsta obrade povijesti, naime srednji vijek zahtijeva da se na osnovi izvora čisti nauka, a u novom vijeku toga obično nema, tu se radi o pobijanju ili tu čovjek često sam donese neke rezultate i mnogo puta pogriješi. To je isto kao kod političara, zaboravi se što si rekao.

ŠL: Krenimo od Vaših početaka, počeli ste kao asistent doktora Ferde Šišića...

— Grge Novaka i Ljudmila Haufmana.

ŠL: Priča se da ste bili pomoćnik ministra kulture i znanosti u NDH?

— Ne, nikad. Za mene se svašta priča. Kad sam bio u Makedoniji tamo se pričalo jedno, kad sam bio na Kosovu drugo, to je tako, kad čovjek negdje nešto »zaore« uvijek ga prate priče. Pričalo se tako da sam se popravoslavio, da se zovem Stevan Jantolek.

ŠL: Vratimo se pitanju, Vašim počecima.

— 1935. sam doktorirao, godinu dana kasnije na svoj sam trošak morao izdati disertaciju, inače ne bih mogao ići naprijed. U to doba sam je čovjek morao financirati svoje radove, a ne kao sada, da ti novac daje ili država ili neka institucija. Nakon toga postao sam docent, imenovao me ban Šubašić, dakle nisam docentom postao u NDH makar sam za trajanja NDH ostao docentom. Nudili su mi da budem vanredni profesor, nudili su mi sve što hoću, ali ja nisam htio. Poslije 1945. odlučio sam otići u Zadar. Tamo sam postao direktor Historijskog arhiva i na tom mjestu bio sve dok me glasoviti Miloš Žanko nije maknuo.

Maknuo me Miloš Žanko

ŠL: Zašto?

— Nisam mu se sviđao pa je radio na tome da me makne i da na moje mjesto dovede Dinka Foretića. Htjeli su svoga čovjeka, nije ih zanimala stručnost, ja sam im bio smetnja...

ŠL: Vi ste zadarski arhiv osnovali...

— I ne samo to, zgradu sam našao jer smo preseljavali nekoliko puta, arhivalije sam sređivao, stvorio znanstvene kadrove, objelodanjivao časopise i knjige, po cijeloj Dalmaciji sam skupljao materijal, rijetke knjige i sve ostale rijetke stvari, čak smo od Italije uspjeli natrag dobiti ono što su oni odnijeli, i to sam sredio.

ŠL: Na kraju je Žanko »sredio« Vas...

— Da, potom sam otišao u Rijeku, tamo sam novi arhiv radio, nakon Rijeke na poziv Makedonaca otišao sam u Skopje, njima sam na makedonskom jeziku izdao prve Pomoćne povijesne znanosti. Ta je knjiga prevedena čak na albanski, potom je izišla i na srpskom jeziku, ali se u Hrvatskoj nitko nije sjetio da je prevede. Zašto, zato što su u Hrvatskoj bili kadrovi koji su bili protiv mene.

ŠL: Zašto im se niste sviđali?

— Zato jer sam tražio samo čistu istinu i nisam se davao ni lijevo ni desno. Kad je Bakarić pitao doktora Gunjaču, tko je Stjepan Antoljak, ovaj je odgovorio — on je bosanski vezir. Koje stranke, pitao je Bakarić. Antoljakove. To je bilo u doba komunizma, mo-

žeš onda misliti kako sam se postavljao. Mlad sam bio, nisam se dao.

ŠL: Ako stoji da povijest pišu pobjednici, da li je ono što nalazimo u povijesnim knjigama činjenično stanje stvari ili pobjedničko viđenje?

— To se može provjeriti, mi imamo tu kritiku pomoću koje možemo vidjeti što je istina; a što nije. To se dokaže komparativnim materijalom, uspoređuje se sa drugim izvorima prvog ili drugog reda, često postoje i zapisi. Mi imamo kontrolu, kao recimo nekakvu tajnu policiju. Fraza je da pobjednici pi-

Hrvatske enciklopedije koja je započela s radom 1938. a 1942. je počela izlaziti.

ŠL: Politikom se niste bavili?

— Ne ali upravo zbog toga što smo bili povjesničari, ljudi od struke i kao takvi političarima smo smetali, pa i danas im smetamo. Političari ne vole čiste povjesničare koji se samo bave svojom strukom i koji ukazuju na izvore, na činjenice, na ono što jest.

ŠL: S tim u vezi dalo bi se zaključiti da povijest i politika ne idu jedna s drugom.

— Političar i povjesničar u jednoj osobi — jedno zvanje djeluje na drugo. Teško je biti čisti znanstvenik bez upliva politike. E, sad ako je taj znanstvenik ujedno i političar, kao što imamo slučajeva i u Engleskoj, Francuskoj i tako dalje, politika se osjeća u njegovim spisima, htio on to ili ne. Pogotovo ako piše dnevnik ili memoare, on se ne može prikazati objektivno, drugi ga može prikazati.

Hrvati se nikad nisu dali pregaziti

ŠL: Mnogo ste istraživali i pisali o povijesti Hrvata. Po Vašem mišljenju kakav su narod Hrvati?

— Hrvatski je narod uvijek branio svoje, nikad nije napadao. Hrvati su vrlo osjetljivi na pravdu i na istinu, a njihov udio u kulturi, znanosti, vojnim vještinama i izumima evropske civilizacije je značajan. Recimo u 16. i 17. stoljeću mi smo imali odlične vojskovođe, odlične diplomate, državnike...

ŠL: I s odličnim diplomatima i državnici gubili teritorije. Da li su Hrvati gubitnici?

— A što bi se reklo za Srbe koji su bili pregaženi od Turaka. Hrvati se nikad nisu dali pregaziti, oni su se uvijek znali braniti i obraniti. Nikad nisu bili pokoreni. A nisu oni krivi što su Turci držali jedan dio pod svojom vlašću, pa Venecija, pa Austrija. U devetnaestom stoljeću, pak raste i apetit Francuza...

ŠL: Stoljeće kasnije rastu srpski apetiti. Kako ocjenjujete trenutno stanje stvari. Skeptici tvrde da je rezultat nula nula, nit ćemo mi dobiti, nit će Srbi izgubiti.

— Ovdje treba velika strpljivost. Ja se nadam samo da je Zapad konačno progledao. Ne mogu dozvoliti da balkanskoj politici žrtvuju zemlju kakva je naša koja se svim silama trudi da uđe u europske okvire.

ŠL: Od kada Srbi žive na ovim prostorima?

— Negdje od 15. stoljeća pod imenom Vlasii, kasnije su bili pravoslavni, a potom ih je srpska Crkva pretvarala u Srbe. Nehotice im je i Austrija pomogla, stavljala ih je na istaknuta mjesta, a oni su znali iskazivati, tobože, svoju vjernost prema toj vladi. Imali su privilegije i mogli su s tim ići naprijed.

ŠL: Zapaženi su Vaši radovi o Kninu i Bukovici? Kakvi su ti krajevi ranije bili?

— Glavno je obilježje Bukovice kamen, ali to nije uvijek bilo tako. Baš u doba ranog srednjeg vijeka i nešto kasnije hrvatsko je plemstvo tu imalo svoje posjede i to je bio dosta bogat kraj. Kasnije su Hrvati zbog Turaka i zbog Venecije napuštali svoje terene koje su naseljavali Vlasima. Turci su ih naseljavali. A što se Knina tiče ja ga uspoređujem s Kosovom. Pitanje Kosova Srbi će kad tad morati riješiti, isto tako Srbi će morati riješiti i pitanje Knina. Nonsens, ili ako hoćete najobičniji je upljava taj srpski patent države u državi. To je nemoguće, uz to, takvih je primjera u Europi koliko hoćeš, a gdje bi Europa stigla kad bi sve primjere rješavala na srpski način.

ŠL: Što stoji u osnovi srpske zaslijepljenosti teritorijem?

— Jako je teško na to pitanje odgovoriti. Međutim ne znači ako je netko na ovaj ili onaj način došao do teritorija da mu isti može ostati. Srbi imaju takvih apetita, oni misle i da su oni oslobodili Makedoniju i da je Makedonija njihova. Imali su planova, ali generalno, srpski planovi ne postoje od Garašanića, već od Karadžića, od njega datira njihova osvajačka politika, i od tada oni smatraju da je čitav Balkan njihov.

ŠL: Često se zna reći da se povijest ponavlja; između ratova nastupa jedan period otriježnjenja, a potom ponovno rat, krv, razaranja.

Nastavak na 4. stranici

Imao sam činovnika u arhivu u Zadru. Jedan mi dan dođe i kaže: znate gospodine upravitelju, ja sam razgovarao s duhovima na onom okruglom stoliću. S kim? S duhovima. A koga ste pozvali? Napoleona. Što ste ga pitali? Pitao sam ga, duše kad će ovo svršiti. I što vam je odgovorio? Ništa.

šu povijest, a ako je i ispisuju pa još krivo lako ih je raskrinkati. Prava se istina nikad ne može zatajiti.

Dosta napravili u doba NDH

ŠL: Da li ste zbog takvog pristupa poslu imali većih problema?

— Pa, bilo je problema, i u NDH ih je bilo. Smatrali su me anglofilom, mene i još njih nekolicinu, ali mi smo radili i na svom smo polju dali dosta baš u doba NDH. To je točno. Tada sam bio jedan od urednika za povijest

Nastavak sa 3. stranice

— Svaki pedeset godina to se ponavlja. Ljudi vole promjene čak i kad im je dobro. Rat i mir stalno se vrte u krugu.

ŠL: Postoji li opasnost da se rat što se vodi na prostorima Hrvatske i Bosne proširi, kako Srbi i prijete, van granica bivše Jugoslavije?

— Može se proširiti, ali na njihovu štetu.

ŠL: Kako kad Srbi drže svojima i Bugare i Rumunje i Grke...

— Bugari nikad nisu sigurni, Albanci gledaju svoje interese, ali i ostali, sve su to nesigurni narodi. Svi računaju s tim da će jedni druge izgristi, a to je tipično balkanski. A čekaj, zašto ti mene sve vučeš na politiku, mislio sam da ću ja o povijesti...

ŠL: Nakon potresa u Skoplju otišli ste u Prištinu, iz Prištine ste se vratili Zadru. Bili ste profesor na tamošnjem fakultetu i to, kažu, vrlo, vrlo strog...

— Jesam.

ŠL: Ne vjerujem. Iz Zadra ste otišli u Zagreb i sada ste u mirovini, ali ne mirujete.

— Nedavno sam napisao jednu knjižicu, zove se «Renesansa hrvatske historiografije». Predložio sam da je tiska Matica hrvatska, a tu sam iznio cijelu koncepciju kako treba hrvatsku povijest dalje obrađivati, što je u prvom planu, što u drugom, kako da idemo naprijed, kako da se ubacimo u tu europsku historiografiju, u europske okvire. Čak sam predlagao da se napiše povijest svih europskih naroda.

ŠL: Kako bi po Vama trebalo obrađivati hrvatsku povijest?

— Na osnovi izvora, stroge kritičnosti, treba izbaciti sve ono u čemu smo pretjerali jer jedino tako možemo biti valorizirani u europskoj znanosti. Izvrtati činjenice ne isplati se jer istina uvijek nađe način da izbije na vidjelo. Nedavno su Srbi izdali jednu knjigu «Srbi u evropskoj civilizaciji» u dva toma. Njihova akademija je to izdala, a što mi radimo?

ŠL: Ipak u posljednje vrijeme prava je poplava knjiga o povijesti Hrvata.

— To je publicistika, razni ljudi to rade zbrda zdola, misle da je sad njihovo vrijeme.

ŠL: Mislite li da je to kontraproduktivno?

— Nije od koristi, pogotovo radovi koji se bave etnogenezom Hrvata, tu se pretjeruje. Međutim, to je val koji se ne može zaustaviti to se svagdje publicira, nismo mi po tomu osobiti. To uglavnom rade diletanti, amateri od čijeg rada imamo zapravo više štete nego koristi.

Narodu poštenu povijesnu literaturu

ŠL: Jesu li Hrvati povijesno obrazovani, poznaju li svoju povijest?

— Mi narodu trebamo dati jednu poštenu povijesnu literaturu, da nauči i bude svjestan svoje povijesti jer je bez nje nitko i ništa. Treba mi podastrijeti činjenice iz kojih će razabrati tko smo, što smo, kako smo se i protiv koga kroz povijest borili, kako smo se održali, trebamo na osnovi prošlosti, ali i sadašnjosti ukazati kakva nas budućnost čeka, što još moramo uraditi te kako ćemo se dalje vladati. Mi se nalazimo na jednoj, rekao bih, pozornici i moramo dati sve najbolje od sebe.

ŠL: Što mislite kada je Hrvatima bilo najteže?

— Bilo im je teško u petnaestom, šesnaestom i sedamnaestom stoljeću, teško nam je i sada. To znamo...

ŠL: A tko je po Vama, kako se to već običava kazati, najveći hrvatski sin?

— Nekoliko je njih koji su imali svoje koncepcije samo što im se nikada nije dalo da ih ostvare. Primjerice, Stjepan Radić i Ante Starčević. Pamtim Radićeve riječi: nemojte ići kao guske u magli.

ŠL: Nadajmo se da ih pamte i oni što kroje aktualnu hrvatsku politiku. Nego za kraj nam kažite kakve su Vaše prognoze, kad će, hoće li, i kako će rat završiti?

— Ovakvo vam reći; imao sam činovnika u arhivu u Zadru. Jedan mi dan dođe i kaže: znate, gospodine upravitelju, ja sam razgovarao s duhovima na onom okruglom stoliću. S kim? S duhovima. A koga ste pozvali? Napoleona. Šta ste ga pitali? Pitao sam ga, duše kad će ovo svršiti. I što vam je odgovorio? Ništa.

Adela Drenski: «Ne pamtim da je ikada bilo teže»

U šibenskim ljekarnama teško je i gotovo nemoguće u zadnjih mjesec dana dobiti traženi lijek na uredno propisani liječnički recept. Osim antibiotika kojih gotovo i nema, na listi bi se našlo još podosta lijekova. Na policama što su donedavno bile pune, danas zjapi praznina. Svoj posao uredno i danas obavljaju liječnici i ljekarnici. Jedni propisuju lijekove, a drugi izdaju. Trenutno, teže je ovim drugima. Praznih ruku moraju, uz prethodno objašnjenje, ispratiti gotovo svakoga drugoga posjetitelja. U svemu najviše trpe oni što ulaze na vrata ljekarni. Lijek im je potreban, a ne mogu do njega doći. Tko je kriv i zašto?

— Ljekarna Šibenik je, kao i sve ostale ljekarne u Republici Hrvatskoj, trenutno u vrlo teškom i nezavidnom položaju. Zbog nove organizacije u zdravstvu što je u tijeku, te zbog stvaranja jednog novog režima i standarda u zdravstvu uopće, došlo je do praznine, jer brojne stvari još nisu riješene. Kako su dugovanja Zavoda za zdravstvo RH velika, a zakonske odredbe oko nabave lijekova vrlo stroge, došlo je do nestašice lijekova u Šibeniku. Sasvim konkretno, zaključno s 31. prosincem prošle godine, Zavod je nama dugovao tri milijarde HRD. Dodamo li tome i ovaj mjesec, ta dugovanja su puno veća. Tek 25. siječnja dobili smo od Zavoda 300 milijuna HRD, što je zanemarivo u odnosu na sveukupna dugovanja. S druge strane prema novim uputama ministra zdravstva, dugovanja ne smiju prijeći rok od 30 dana. Ako je to tako, lijekovi se ne smiju naručivati, kako se ne bi stvaralo još veća zaduženja. Upravo to je ključni problem. Našoj Ljekarni, kao i ostalima u Hrvatskoj, dugovanja nisu podmirena, a zbog toga ne smijemo naručivati lijekove, s ogorčenjem govori v.d. ravnateljica Ljekarne Šibenik, Adela Drenski.

Nikad teže

Kao farmaceut radi 26 godina i ustvrdit će da ne pamti teža vremena u ovoj djelatnosti od današnjih. Nove zdravstvene «mjere» i standardi, što ih nadležno Ministarstvo propisuje vrlo su rigorozni. Svakog osiguranika pripadat će, primjerice, pet recepata, dva liječnička pregleda, i dva kod zubara, godišnje jedna laboratorijska pretraga u dvije godine itd. Iz toga su isključeni kronični bolesnici.

— Istina, ovo je prijelazno razdoblje i trebat će dosta vremena da se sve skupa što je u oblasti zdravstva zamišljeno ostvari i postane praksom. Ali, uistinu su restrikcije velike. No, da se vratimo lijekovima. Mi ne smijemo naručiti lijekove dok se ne riješimo dugovanja. Nadam se, inak da će nam

ZAŠTO NEMA LIJEKOVA?

BLAGO ONOME TKO JE ZDRAV!

U šibenskim ljekarnama pacijenta i dalje ima, ali ne i lijekova

Sva su sredstva centralizirana i dolaze iz Zagreba. Potom se dijele. Prije je bilo jednostavnije. Šibenik je, primjerice, u odnosu na Dubrovnik dobio jako malo. Dubrovnik je dobio dvaput više. I Sinj je dobio više, a u ovim prilikama svi smo jednako ugroženi

novac od Zavoda za zdravstvo RH ubuduće redovito pristizati i da će biti kvalitetnijih proimjena. No, tko će i kako podmiriti dugovanja na kraju 1993. godine, to uistinu ne znam. Istodobno, moram kazati i to, uvažavajući kolege liječnike i njihov posao da bi se morali preorijentirati na jeftinije lijekove kada je to moguće. Upravo ljekarne su prve koje su krenule u restrikciju u zdravstvu na području Šibenika. Dok smo imali novaca, naručivali smo lijekova koliko smo za to mogli. Međutim, sada ni te sume novca nemamo. Sva su sredstva centralizirana i ona dolaze iz Zagreba. Potom se dijele. Prije je bilo jednostavnije. Mi smo, držim, u odnosu na Dubrovnik dobili jako malo. Oni su dobili dvaput više od nas, a mi smo jedinica kao i oni. I Sinj je dobio više od nas, a jednako smo u ovim prilikama ugroženi», kazuje g. Drenski.

Dugovanja su podjednaka i ako se uzima u obzir tko je a tko nije ratno područje ili zona opasnosti, Šibenik to u svakom slučaju jest. Po kojim i kakvim kriterijima Zavod dodjeljuje sredstva, ravnateljica Ljekarne Šibenik nije poznata. Možda je u međuvremenu, od našeg razgovora do danas, stiglo nešto sredstava na račun Ljekarne Šibenik. Nitko, doznajemo u razgovoru s ravnateljicom, ne može objasniti ništa. Bilo koga da zatraže (telefonom) u Ministarstvu zdravstva ili Zavodu ne umije dati pravi odgovor. Ono što se dogovara na razini regija ili Udruženja zdravstva Hrvatske ostaju samo dogovori. Gotovo svakodnevno pristizu novi naputci, a stvarnost je počesto sasvim drugačija od njih.

Što će biti dalje?

— Prepušteni smo sami sebi. Na ravnatelju je, na primjer, da odluči hoće li se stopirati lijekovi i hoće li se išta naručiti. S druge strane, ako se pridržavate naredbi, a morate, kako se ponašati? Što ako se nekom bolesniku, recimo šećerašu, nešto dogodi? Istodobno ima zakonsko pravo tužiti vas. Ili, kako objasniti nekome tko je dvadeset, trideset ili četrdeset godina izdvajao za zdravstvo, a danas ne može doći do lijeka? Kako mu objasniti da nema novaca i da lijekove ne smijemo nabavljati.

Vjerujte, mojim kolegama i meni je u ovom vremenu vrlo teško. U ponedjeljak, 31. siječnja potpisujemo ugovor sa Hrvatskim zavodom da zdravstvo u kojem između ostalog stoji da će sredstva u roku od trideset dana biti naplaćena. Što će biti sa starim dugovanjima, to ne znamo, ali osobno se nadam da će biti bolje», govori Adela Drenski.

I za proteklo vrijeme rata bilo je teških situacija, nije uvijek bilo lijekova, ali se bezbolnije prošlo. Proteklih trideset dana nisu dobili niti dinara od Zavoda, a nisu niti lijekove naručivali. Teško je objasniti pacijentu svu ovu «zavrzlamu» prijelaznog razdoblja. S obzirom na to da je šibenska Ljekarna već mjesecima, kako je iz Ministarstva naloženo, radila restrikciju lijekova rezerve su bile gotovo nikakve. Zadnjih mjesec dana je vrhunac svih zbivanja u novom ustrojavanju zdravstva. Donacija u Ljekarni nema, postoji posebna ljekarna za te i za određene namjene. Premda je u njihovom sastavu, donacija koja

pristižu prije svega su namijenjena svima građanima Šibenika i ostalog područja Županije.

Jedan na osam tisuća

Ljekarna Šibenik danas ima 10 radnih jedinica. Od Murtera, preko Tisnog, do Primoštena, Skradina, te Šibenika. Ukupno je uposlano 60 djelatnika. Dvadeset i četiri su farmaceuta, dvadeset tehničara te ostalih. Potreba za stručnim kadrovima ima, ali te potrebe se kose s novim standardima u zdravstvu.

— Prema tim standardima dolazi jedan farmaceut na osam tisuća ljudi, te pola tehničara. Prema tome proizlazi da mi imamo viška djelatnika. Ako k tomu dodam i to da mi prelazimo na kompjutorsku obradu u gradu i u Primoštenu, što znači da u jednoj smjeni mora raditi dva farmaceuta. Ne možete opremiti stranku, objašnjavati i savjetovati, te raditi druge poslove... Uistinu ne znam kako ćemo. Može li jedan farmaceut «opremiti» osam tisuća ljudi? Nadam se da neće naši djelatnici ostati bez posla, jer ionako imamo minimalno kadra. Ponovit ću da Ljekarna Šibenik nikada nije bila u situaciji u kojoj se danas nalazi, ali se nadam da ćemo se «izvući», kaže nam A. Drenski.

Sveukupno, stanje i vrijeme, premda ga nazivaju i nazivamo prijelaznim, je za njih i nas katastrofalno. Ljekarnici su očekivali nove mjere, ali ne tako drastične. Objektivno je, drže, nemoguće opslužiti osam tisuća ljudi po jednom farmaceutu. Trenutno, još je teže objasniti pacijentu da nema lijeka koji traži i zašto ga nema. Sve se na kraju prijelaznog razdoblja i ustrojavanja novog sustava zdravstva prelijeva po onima kojima je zdravstvena pomoć potrebna. To su, zna se, obični građani, žitelji ove Županije i šira, koji u ovom «slučaju» nemaju pravo glasa. Blago onome tko je zdrav!

Katarina RUDAN

U najvećoj prodavaonici »Bobis« u Šibeniku ima i slastica i posjetitelja

»Bobis« ima dugu tradiciju u Šibeniku. Njegove svakodnevno svježe slastičarske proizvode a i ostalo što nude u svojim prostorima, koriste brojni Šibenčani ili oni što u grad navraćaju. Podsjetimo, »Bobis« se u Šibenik »doselio« poodavno, »spajanjem« tadašnjeg Gradskog slastičarskog poduzeća sa splitskim »Bobisom«. Dvanaestak djelatnika šibenskog pogona dolaze u tri sata svakog jutra (ili noći?), pripravljeni slastice. Od krafni, preko različitih vrsta pita do torti po narudžbi.

Dijellmo sudbinu većine

Asortiman proizvoda je, dakako, bogatiji od ovoga što smo ga spomenuli. Slastičarski život nije lak. »Bobisove« slastičare, osim noćnog rada, dnevnih obveza, malo spavanja, nezavidne plaće, muči i dolazak do radnog mjesta u te »sitne sate«. Nekoliko stotina metara (a možda i kilometar) neuređene ceste u gradskom dijelu Šibenika, ne služe na čast. No, gradu je i onima što u tom dijelu grada obitavaju to ionako dovoljno gorak problem da ga ovom prilikom ne bi trebalo podgrijavati! Trenutno, šibenski dio »Bobisa« ima tridesetak zaposlenih. Osim slastičara i vozača što rade u pogonu, ostalo su prodavači, te popratno osoblje. Administracije ovdje i nema. Svi ključni administrativni poslovi obavljaju se

u Splitu, u matičnoj kući. Kakvo je danas stanje u »Bobisu«?

— Kao i sve ostale organizacije i poduzeća u Šibeniku i mi smo pogođeni i osjećamo izravne posljedice stanja i vremena u kojem živimo. Uz odrasle koji posjećuju naše prodavaonice i kupuju naše proizvode, glavni potrošači su, posebno slastičarskih proizvoda, školska djeca. Neredovito održavanje školske nastave, dislociranost brojne djece, te sveukupno stanje u gradu, za ovo ratno vrijeme je smanjilo naš promet. No, moram kazati da ipak preživljavamo. Pri tome ne mogu zanemariti i zaboraviti naglasiti pomoć i razumijevanje naših radnih kolega u Splitu koji nas jako dobro razumiju, a posebno našeg direktora g. Božu Čubelića. U vrijeme kada su po Šibeniku učestalo padale neprijateljske granate, on je dolazio do nas. Posjećivao nas da bi vidio u kakvim uvjetima radimo, pružio potporu i na neki način divljenje našim ženama koje su u rane jutarnje sate dok drugi spavaju, bilo po skloništim ili nekim drugim sigurnijim prostorima, dolazile u pogon na posao«, govori Slavica Erceg, šefica pogona i PJ »Bobis« Šibenik.

Daljnji planovi

O provođenju pretvorbe društvenog u poznato vlasništvo i vlasnike »Bobisa«, nismo previše razgovarali jer g. Erceg i nije nadležna za to. U sva-

SLASTIČARSKO PODUZEĆE »BOBIS«
»NIJE NAM LAKO«

Slavica Erceg

kom slučaju, radnici »Bobisa«, pa tako njegovog šibenskog dijeal, ušli su u grupu malih diničara jer su otkupili 39 posto procijenjene vrijednosti »Bobisa«.

— Osim pogona mi u Šibeniku trenutno imamo tri prodavaonice. U odnosu na prijeratno vrijeme, izgubili smo dvije prodavaonice. Jednu u Kalelargi, čiji prostor nije bio u našem vlasništvu, te onu u poliklinici Medicinskog centra, s obzirom na ratne okolnosti. Zbog toga se pojavio i problem viška radnika. Stoga smo za četiri radnice otkupili radni staž i uputili ih u mirovinu, a i danas se u prosjeku po pet djelatnika nalazi na čekanju. Dakako, određenim redoslijedom po mjesec dana. No, neovisno o trenutnim problemima, mi imamo planove za budućnost. Osim teznje da zadržimo tržište, namjera nam je i proširiti ga. Vjerujemo da ovo stanje neće trajati dugo, pa stoga, uz

potporu kolega u Splitu, planiramo prostor u staroj gradskoj jezgri (bivši pogon), koji je vlasništvo bivše općine Šibenik, urediti i pretvoriti u mliječni restoran. Držimo da to nedostaje Šibeniku, a ova naša ideja je naišla na potporu gradskih vlasti. Oko svega toga smo u razgovorima i potrebnim pripremama«, kazuje S. Erceg.

Drži da »Krka«, te ostali koji se bave sličnim djelatnostima nisu »prijeteća« konkurencija na ovom prostoru. I jedni i drugi se namjeravaju, doduše, proširiti na cijelo područje Županije. »Velika je razlika između pekarskih i slastičarskih proizvoda. Konkurencije ima, ali osobno držim da je to dobro. No, ne mislim da smo ugroženi«, kaže. Vjerujući u dolazak turističkih sezona i turista i šibenski »Bobis« računa na povećanje proizvodnje i plamsna. Trenutno, dnevno proizvode oko 3.000 komada slastica. Torte po narudžbi nisu tu uračunate, kao ni industrijski proizvodi kao što su pakirane orahnjače, dvopeći i ostalo što pristiže iz Splita. Tu je i svakodnevno svježe čajno pecivo. Kako je »Bobis« registriran i kao trgovačko poduzeće. S. Erceg kaže da će ubrzo u jednoj od svojih prodavaonica asortiman obogatiti i drugim vrstama robe. I premda je ovo vrijeme preživljavanja, uz prosječnu plaću od 200 DEM, ogromne troškove proizvodnje sudjeluju i kao darovatelji. Trenutno su u »igri« maturanti, a 142. brigadi HV-a, drniškoj, su za drugu obiljetnicu osnivanja poklonili svoje slastice. Stoga se ponose zahvalnicom dobivenom od te brigade. Nisu za sve ovo vrijeme zaboravili ni momke na prvot crti bojišnice. »Obrađujemo našim slasticama sve koje možemo i kada možemo«, kaže S. Erceg. Robu plasiraju i u desetak privatnih trgovina, a kako je početak godine, očekuje da će se broj trgovina u kojima će se prodavati njihove slastice povećati. Osobno drži da je njihova sretna okolnost to što su vezani uz Split u ovakvim okolnostima. No, život slastičara nije niti malo lak.

Pripremila: K. RUDAN
(Snimio: V. POLIĆ)

KRONIKA

Prvo obrazovno razdoblje u svim šibenskim srednjim školama uspješno je završeno, zaključeno je na sjednici aktiva ravnatelja srednjih škola. Zaostaci su nadoknađeni, a ukoliko se nastavi sa dosadašnjim radom do kraja godine će biti ostvaren najveći dio programa. Županijski ured za prosvjetu, kulturu i šport ubuduće će rješavati sve probleme vezane uz plaće i materijalne troškove.

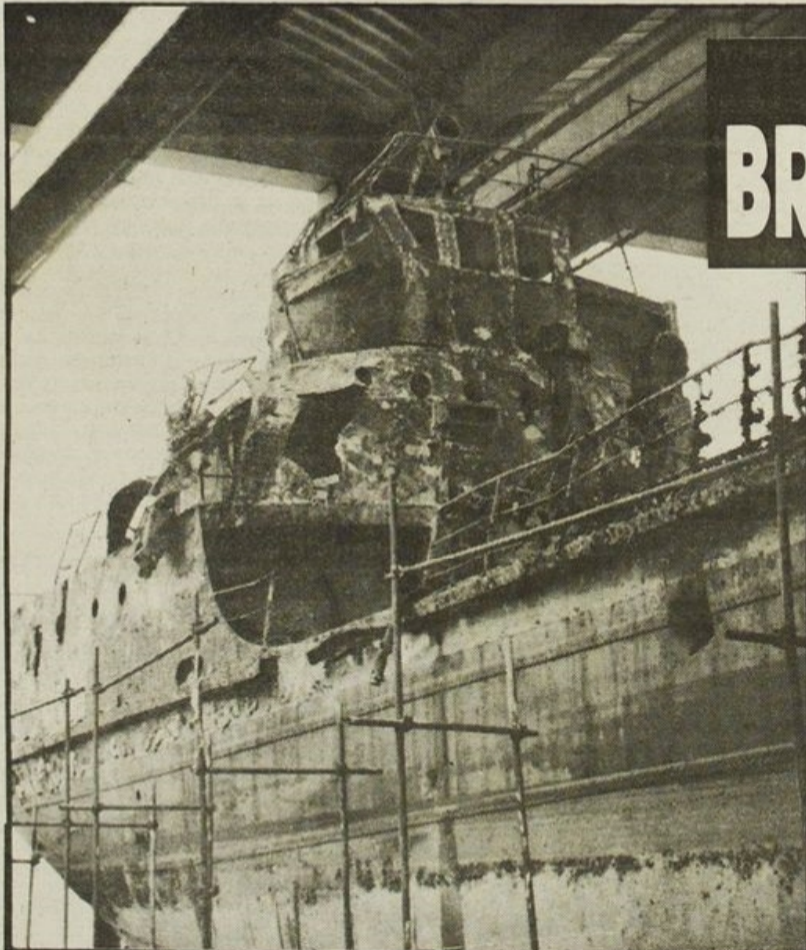
Nakon proglašenja prestanka opće opasnosti treba se postupno prilagođavati mirnodopskim uvjetima rada, zaključili su članovi vodičkog Općinskog poglavarstva na svojoj sedmoj redovnoj sjednici. Osnovna smjernica rada vodičkog Poglavarstva treba biti turizam i poljoprivreda, složni su u tome svi njegovi članovi. Oni su prihvatili i prijedlog odluke o ustrojavanju Upravnog odjela općine. Upravni bi odjel trebao imati pročelnika odjela, tajnika, financijera i računovođu. Ta radna mjesta popunjavala bi se zavisno o novčanim sredstvima općine. Dok vodička općina ne priskrbi novac za financiranje Upravnog odjela, sve upravne poslove trebala bi obavljati ispostava županijskog ureda u Vodicama. U zahtjevu za dobivanje statusa grada mjestu Vodice treba se pristupiti s povoljnog, geoprometnog i gospodarskog aspekta, zaključili su članovi vodičkog Općinskog poglavarstva. Za sljedeću sjednicu radna grupa treba izraditi konačni prijedlog teksta zahtjeva. Zbog velikog broja spornih parcela šumskog zemljišta nije prihvaćen sporazum o prijenosu šumskog zemljišta s vodičkog područja u vlasništvo javnog poduzeća Hrvatske šume.

Šibenskom Centru za odgoj djece i omladine dodijeljeno je tisuću i 500 njemačkih maraka te lijekovi i hrana kao humanitarna pomoć prikupljena u organizaciji frankfurtske podružnice HKDU-a. Direktor Centra tu pomoć je osobno uručio Josu Pipić član Podružnice HKDU-a u Frankfurtu. On je kazao da je ovo prvi put da se humanitarna pomoć prikuplja za školu na Šubičevcu ali se nada da neće biti i zadnji.

Šibenski župan Paško Bubalo, primio je obitelj Dragančić — Vrančić, potomke slavnog Fausta Vrančića. Župan im se zahvalio za suradnju na multimedijском projektu FAUST VRANČIĆ NAŠ SUVREMENIK. Obitelj Dragančić — Vrančić vlasnik je Faustovog portreta koji je bio izložen na jednoj od izložaba te manifestacije. Portret Fausta Vrančića trebao bi biti prikazan i mađarskoj javnosti. Naime, sredinom veljače u Budimpešti će biti održani dani posvećeni Faustu Vrančiću, na kojem će u okviru hrvatsko-mađarske suradnje nastupiti i šibenske kulturne ustanove s manifestacijom FAUST VRANČIĆ NAŠ SUVREMENIK.

GODINA OBITELJI kojom su Ujedinjeni narodi proglasili ovu godinu, obilježavat će se i u Šibeniku nizom akcija. Odlučili su to članovi Izvršnog odbora Društva »Naša djeca« Šibenik. Jedna od prvih akcija odnosit će se na pomoć obiteljima koje imaju djecu — civilne žrtve rata. Članovi Društva »Naša djeca« družit će se i s hendikepiranom djecom i s prognaničkim obiteljima. Posvetit će se dosta pažnje druženju roditelja s vlastitim djecom pa će se tako organizirati izleti za djecu i roditelje.

S.G.

Brod, bivši PN 25, izvađen je iz mora 25. siječnja. Trenutno se nalazi na platou syncrolifta i čeka svoju daljnju sudbinu. Jedini ima šansu da »preživi«

REMONTNO BRODOGRADILIŠTE ŠIBENIK

BRODOVI NA »SUHOM«

Nakon dužeg i velikog, ali uspješno završenog remonta, prije četiri dana, put splitske »Lore« zaplovio je iz Remontnog brodogradilišta Šibenik hidrografski brod »Andrija Mohorovičić«. Riječ je o jednom od 36 brodova koji su u šibenskom rujanskom ratu ostali u ovom Remontnom brodogradilištu. U vlasništvu je HRM-a, a služit će njihovu Institutu za istraživanje podmorja, kaže Andrija Gerbec, direktor Remontnog brodogradilišta.

Prisutnost »Brodospasa« sa tri remorkera i »Velim Jožom« u ovom dijelu Jadranskog mora, Remontno brodogradilište je to iskoristilo i za vađenje tri broda što su potopljena u rujanskom ratu 1991. godine. Na licitaciji HRM-a u čijem su vlasništvu bili, kupili su ih i odlučili i taj posao privesti kraju. Radi se o brodovima bivši PN 25, (koji je bio prevrnut) te brodu bivši DTN 226 i patrolnom brodu bivši PBR 524 koji su bili potopljeni. U utorak, 25. siječnja, »Brodospas« je okončao svoj dio posla i brodovi se nalaze na »suhom«. Taj posao košta Remontno brodogradilište oko 50 tisuća dolara. Što će uraditi s brodovima i ima li ikakve ekonomske računice u svemu tomu?

— Na to smo se prije svega odlučili iz ekoloških razloga, te s namjerom osiguravanja nesmetanog prometa kroz ovaj dio akvatorija, posebno Kulina jer je u tom dijelu patrolni brod PBR 524 bio potonuo. To su dva ključna razloga što smo se odlučili na ovaj pothvat. Kako su danas dva »Brodospasa« broda kod nas na remontu, nadamo se da ćemo naći zadovoljavajuće rješenje kada se radi o troškovima obavljenog posla. Izgleda da »preživeli«, s obzirom na stanje u kojem se nalazi, ima jedino brod PN 25. Druga dva će u rezalšte.

Sva tri će, kaže Gerbec, na licitaciju. Ekonomske računice u smislu ostvarivanja bilo kakve dobiti u ovom slučaju nema.

— Bili smo svjesni toga i kada smo se odlučili na ovaj posao. Naš osnovni cilj je bio očistiti ovaj dio akvatorija, zaštititi ga u ekološkom smislu, te osigurati siguran prolaz i plovidbu.

To je doprinos ovog poduzeća upravo takvim željama i ciljevima,« rekao je Gerbec.

(Snimio: V. POLIĆ)

K.R.

INFORMATIVNI

CENTAR
ŠIBENIK

OSNIVAČ:
Općinska skupština Šibenik

IZDAVAČ:
Novinsko-izdavačka i radio-difuzna organizacija Informativni centar. Upravitelj Informativnog centra: Zdravko KEDŽO. Uređuje redakcijski kolegij: Đuro BEČIR, Diana FERİĆ, Katarina RUDAN, Stjepan BARANOVIĆ, Ivan

BURIĆ, Mirko SEKULIĆ, Branimir PERIŠA, fotoreporter Vilson POLIĆ.

Odgovorni urednik »Šibenskog lista«: Ivan BURIĆ.

Uredništvo: Ulica Božidara Pečarovića 3, Šibenik

TELEFONI: Centrala: 35-510, direktor 33-999, studio i režija Radio-Šibenika 36-999 i 39-666.

Telefaks 35-600.

PRETPLATA na list: za tri mjeseca 18.000, za šest mjeseci 36.000, za godinu dana 72.000 HRD. Za inozemstvo dvostruko. Žiro račun: 34600-603-976 kod ZAP Šibenik.

Rješenjem Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske broj 532-03-1/92-01 »Šibenski

list« oslobođen je osnovnog poreza na promet.

OGLASI: 1 cm/1 stupac 2 DEM u dinarskoj protuvrijednosti na dan fakturiranja. Mali oglas, obavijest građana i posebne usluge regulirani su posebnim cjenikom.

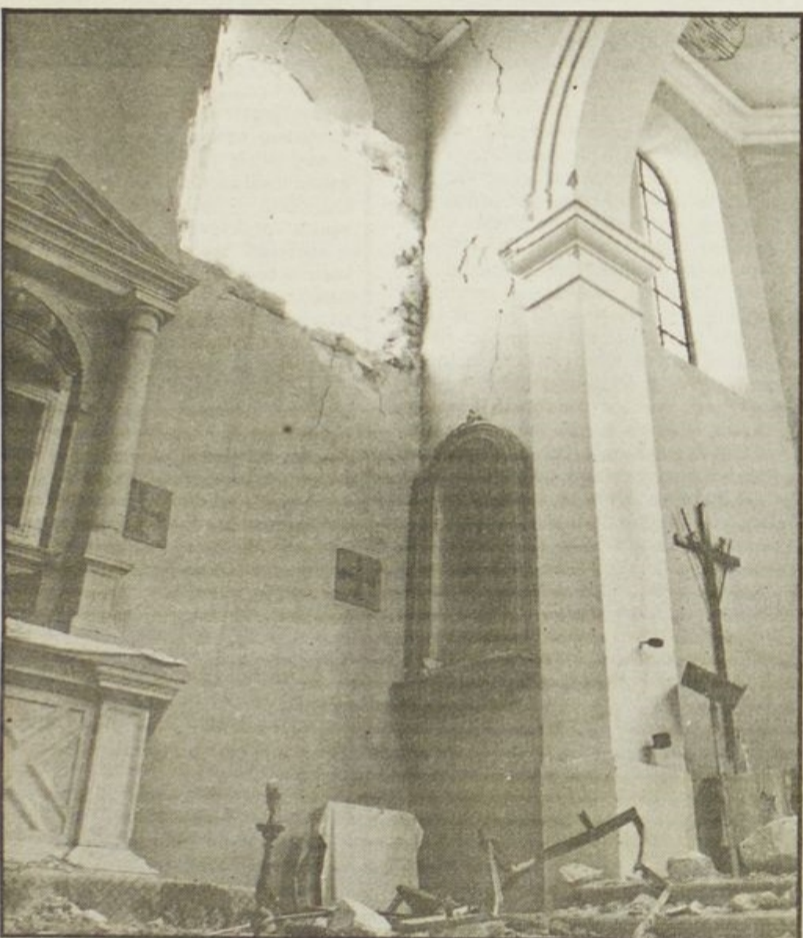
TISAK: »Slobodna Dalmacija-Novine« d.d. Split

Crkva Gospe Srimske

Crkva sv. Ivana na Konjevratima (izvana)

Crkva sv. Ivana na Konjevratima (iznutra)

ŠTETA JE ZNATNA

Na vijest da je za «rujanskog rata» pogodena Katedrala sv. Jakova, jedan je naš sugrađanin, pod paljbom granata sjeo na motor-kotač, stavio na glavu kacigu i odvezao se do obale. Nije mogao izdržati a da ne vidi je li simbol Šibenika još «na nogama» ili nije. Kada se vratio i uvjerio se da je sv. Jakov ostao «samo» s prostrijeljenom kupolom, rekao je nešto u smislu: «Isplati se dalje živjeti i boriti.» Nije bio jedini: mnogi su Šibenčani na vijest da je pogodena Katedrala, po cijenu vlastita života otišli vidjeti koliko je oštećena. Mnogima je pred očima bila slika nakon savezničkog bombardiranja u 2. svjetskom ratu — potpuno porušena Vijećnica i Katedrala, na sreću, samo «poprskana» krotinama bombe. Ovaj put, srećom to se nije dogodilo, ali opisani slučajevi najbolje govore o ljudima i spomenicima kulture, o identitetu i opstojnosti, o tome da građevine kao što je Katedrala u ovom slučaju predstavljaju nešto mnogo više od kamenih blokova

povezanih mortom. Imali smo i ratova i okupatora, ali nitko tako sustavno kao što su to isplanirali Srbi, nije namjeravao, niti uspio porušiti tragove vjekovne hrvatske opstojnosti. Budimo bez brige: da je kojom nesrećom Šibenik pao u četničke ruke, već bi se našao netko od beskrupuloznih projektanata «nove stvarnosti», koji bi slično, kao što je i plan da se srednjoeuropski Vukovar nanovo sagradi u bizantskom stilu, izobličio i šibensku Katedralu.

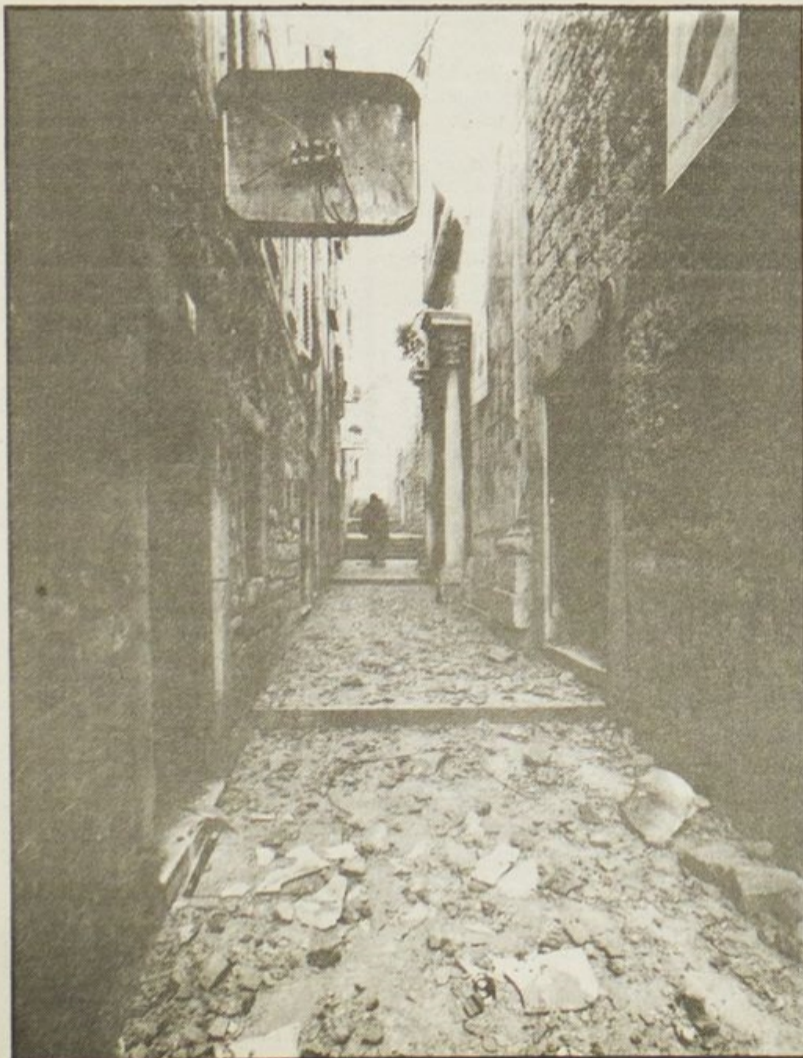
Rat protiv Nikole Fiorentinca

Slično kao i Šibenčani, reagirali su i Pirmatovčani kada su granate razrušile sv. Bartula iz Branimirova vremena, također spomenik kulture. Uostalom, niti Rupljanima, Skradinjanima, Miljevcima, Dubravičanima... i mnogim drugim prognanim, čije su crkve spaljene, razrušene ili teško oštećene, nije bilo drugačije.

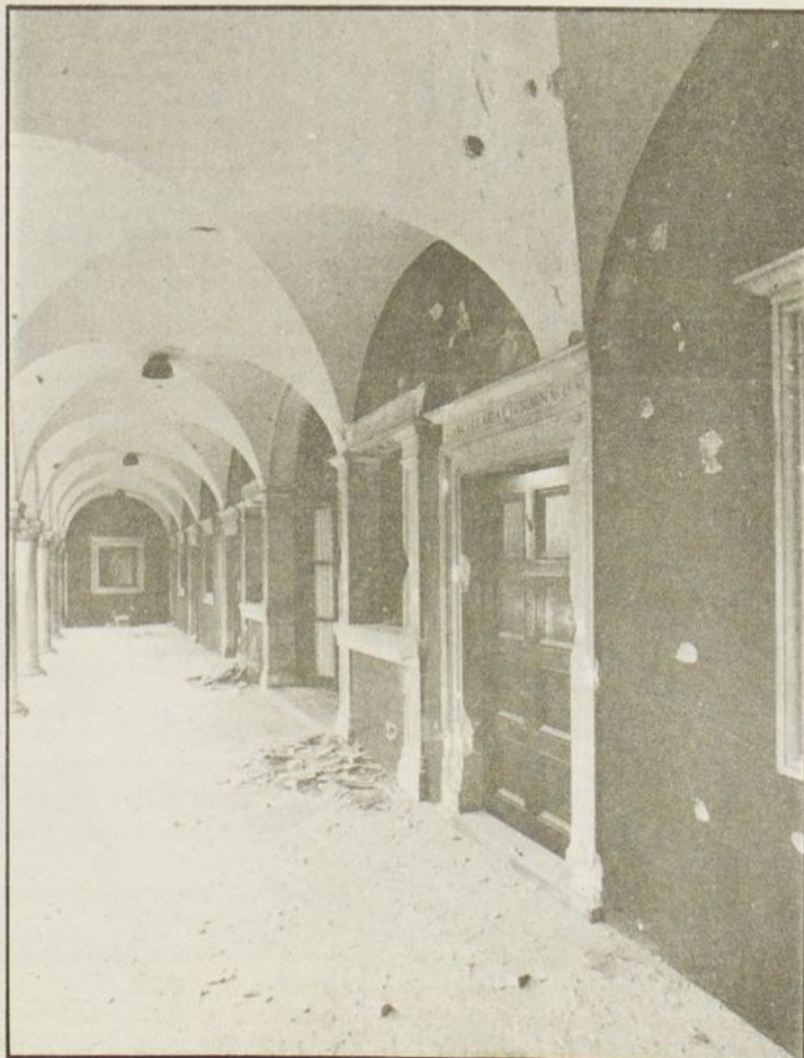
Direktor Zavoda za zaštitu spomenika kulture kaže da su četnici jugovojaska očito, imali nešto protiv Nikole Fiorentinca — četiri granate upućene na Katedralu i isto toliko na Novu crkvu, koju srećom nisu pogodile, i načinile neprocjenjivu štetu već su razrušile susjednu Bratimsku dvoranu, doimaju se kao atak na starog majstora, ali su zapravo, pucnji na hrvatski identitet. Neprijatelju su crkve, što je istina, najbliže nacionalnoj odrednici, ali Čuzela kaže da bi vjerojatno s namjerom rušili i druge spomenike kulture, samo da su za njih znali. Rušenja s namjerom vidljiva su i na primjerima crkvice sv. Vida u Razorima, ili prilikom granatiranja Gospe Srimske i crkvice sv. Ivana na Konjevratima pogodena je sa zločinačkom namjerom, ali i crkvice sv. Ane i groblje na tvrđavi sv. Mihovila... Od navedenih primjera već su popravljene Gospa Srimska i crkvice sv. Vida. Pedeset posto od vrijednosti radova plaćeno je iz državne kase, a drugu polovicu namirila je općina Šibenik. Te dvije crkve kategorizirani su spomenici kulture (nulta ili prva kategorija) i samo u tim slučajevima država sudjeluje u troškovima popravka. U slučaju crkvice sv. Ivana na Konjevratima, na kojoj još zjapi rupa od tenkovske granate, bit će potrebno pronaći druge izvore financiranja, jer ta građevina ima lokalni značaj — kao uostalom, i mnoge druge porušene, spaljene ili demolicirane crkve na području Županije koje jesu spomenici kulture, ali nisu kategorizirane.

Jednako štetni i rat i nebriga

Joško Čuzela kaže da se dosta novca prikupilo iz donacija, ali česte su i prilike kada donacije i ne priteču onako kakve su želje za popravcima šteta. «Donatori darivanjem novca za popravke ratnih šteta na taj način reklamiraju i vlastito ime i stječu određene pozicije u društvu» — govori Čuzela, pa se i njihovo darivanje obično vezuje uz vrijednije i atraktivnije spomenike. «Međutim, za očuvanje i održavanje spomenika kulture moralo bi se naći novca i u općinskom proračunu. Do danas, međutim, sa Zavodom za zaštitu spomenika kulture oko toga još nitko nije surađivao. Inače, sa zahtjevom za državno sufinanciranje održavanja ili preuređenja nekog od spomenika kulture, sve su se novoosnovane općine u Županiji javile Zavodu za zaštitu spomenika kulture, koji je u tom slučaju, kao organ državne uprave samo «filter» za te zahtjeve. «To se najbolje vidi na primjeru staroga mosta u Tribunju, za kojega treba novac u svrhu popravka i održavanja. Most međutim, nije uvršten u zahtjev za sufinanciranjem, pa je Općina Vodice nama u Zavodu uputila prigovor» — govori Čuzela i napominje kako Zavod nije taj most naveo u zahtjevu, stoga što ga niti općina nije predvidjela.

Nova crkva i Bratimaska dvorana

Gradska vijećnica

Crkva sv. Vida u Razorima (izvana)

Crkva Gospe od Griblje

ALI JOŠ NEUTVRĐENA

Spomenicima kulture, svejedno je, međutim, da li propadaju od rata ili nebrige. Kuća Vrančić upravo je školski primjer kako nebriga može dovesti spomenik kulture u jadno stanje. Sva je sreća da se uprava Nacionalnog parka «Krka» zainteresirala za palaču Draganić-Vrančić kao svoje buduće sjedište i da financira rekonstrukciju pod stručnim nadzorom Zavoda za zaštitu spomenika kulture. «Kamo sreće da na sličan način možemo urediti i tvrđavu sv. Nikole ili sv. Mihovila» — kaže Čuzela, ali navodi i drugi primjer. Kuća Divnić ili Šižgorić, kako se naziva prema vlasnicima koji su se izmjenjivali tijekom stoljeća — upravo vapi za obnovom, ali za taj spomenik kulture velike vrijednosti nema interesa. Zakon naima, predviđa da je vlasnik zadužen za održavanje spomenika kulture. Obitelj Šižgorić u toj kući istina, ima nešto preko 600 četvornih metara prostora u vlasništvu, ali kuću ne može održavati. U tom slučaju vlasniku se određuje tutor, ali nitko još nije zainteresiran. Može li se, pitanje je, dogoditi da se zbog nerasčišćenih vlasničkih odnosa spomenik kulture dovede do krajnje devastacije nebrigom? Čuzela kaže da se to, prema aktualnom zakonu ne bi smjelo dogoditi, ali navodi i primjere iz bliske Italije, gdje je propadanje kulturne baštine nerijetko izazvano nebrigom ili nemogućnošću vlasnika za održavanje, ali u tom slučaju država s nizom olakšica i stimulacija u najvećoj mjeri poreznih i novčanih, prisiljava

vlasnika da građevinu koristi. Ono što ipak može zadovoljiti, kaže Čuzela, jest da je grad Šibenik pokazao u posljednje vrijeme više interesa za nastavak radova na tvrđavi sv. Mihovila. Ta utvrda, koja je po svemu sudeći, ishodište Šibenika, mora ući u ponudu grada. Ali, zasada sve stoji samo na interesu, bez konkretnijih namjera. A vrijeme je da se dogovori koliko bi trajali istražni radovi, odredili bi se gabariti i započeli sanacijski radovi. Za ovu godinu iz grada je prema državi upućen zahtjev za sufinanciranjem obnove spomenika nulte i prve kategorije. Uz katedralu, za koju se planira izdvojiti oko 170 tisuća DEM za prvu fazu koja obuhvaća restauraciju i sanaciju kupole i izradu projekata, kao temelj i povod za obuhvatnije sanacijske poslove, u zahtjev su ušli i uređenje fasade Biskupskog dvora, zatim nastavak sređivanja arhitektonske dokumentacije sada već ugroženih starih gradskih blokova, u slučaju da bude zainteresiranih za njihovu obnovu, nekoliko pokretnih spomenika kulture iz pinakoteke sv. Lovre, te zahtjev za sufinanciranjem troškova radova na arheološkim lokalitetima u Danilu Gornjem i Gradini na Žiriju. Skradinska crkva Male Gospe, kategorizirana kao spomenik kulture teško oštećen četničkim granatama bila je sufinancirana i lani, ali je novac bio prenamijenjen, jer se rušenje Skradina i dalje nastavlja. Potraje li mir, i taj će objekt ući u Republički program sanacije ratom oštećenih spomenika kulture.

Još uvijek se ne zna opseg šteta na spomenicima kulture nastalih tijekom minulih ratnih godina. U tu svrhu država je osnovala i posebnu Komisiju za utvrđivanje ratnih šteta na spomenicima kulture, a o njenim ekspertizama, ovisit će, u krajnjoj liniji, i dotok državnog novca za popravke na spomenicima kulture, pa tako i u Šibeniku. Joško Čuzela kaže da nije istina, kako to govore oštri kritičari, da se na oštećenoj kupoli Katedrale još ništa nije uradilo. Kako govori, taj je zahvat mnogo složeniji nego što tim ljudima izgleda — uostalom, svi radovi na sanaciji, kao i opsežna dokumentacija koja ih prati pod lupom su i svjetski značajnih institucija, u čijim je registrima Katedrala sv. Jakova na istaknutom mjestu.

Potraje li mir, očekivati je da će i zainteresiranih za obnovu spomenika kulture biti sve više. Međutim, činjenica da je u Šibeniku, koji je grad s najbogatijom zbirkom pokretnih spomenika kulture (svake godine država odobri sufinanciranje 2-3 slike) ta baština još uvijek neizložena i bez primjerenog prostora govori da se često lakše nositi s otvorenim neprijateljem negoli s vlastitim grešakama i krivim promišljanjima.

B. PERIŠA

(Snimke: **D. ŠARIĆ, Ivo GLAVAŠ**)

Crkva sv. Vida u Razorimā (iznutra)

Crkva Porodenja Blažene Djevice Marije u Skradinu

Crkva sv. Ane

NASTUPNE STAZE

KAKAV JE POSLJEDAK IZLETA ŠIBENSKIH KULTURNJAKA

Premda se o tim istupima, zasigurno može iskazati i drukčije promišljanje, malo je prijepora oko činjenice da je vandomicilno iskazivanje djelatnosti šibenskih kulturnih ustanova u potonje vrijeme imalo i jednu posebnu draž — moglo je »opipati« s koliko su naklonosti i kritičke prosudbe Splitsani, Dubrovčani, Korčulani, Zagrepčani i Vinkovčani (a mogli smo spomenuti žitelje još nekih hrvatskih gradova) sačekali ovdašnje glumce, muzealce i knjižničare.

Gostovanja kao dokaz imanja kvalitete

Hoćemo, zapravo, izreći da gostovanje u Vinkovcima sa izložbom »Nakit na šibenskom području od pretpovijesti do srednjeg vijeka« (izložbu su stručno razvrstali Ivan Pedišić, Marko Mendušić i Željko Krnčević) nije »izlet« muzealaca, već je (kao i ona predstavljanje Fausta Vrančića u Zagrebu) odista iskaz kvaliteto obavljenog posla. Šibenski glumci, prikazavši Brešanovog »Egzekutora« diljem Korčule, »dostavili« su na uvid tamošnjim ljudima činjenicu da dvije godine granatirani Šibenik nije umrtvljeno kulturno središte i da Pero Mioč, Mate Gulin i desetak ostalih poklonika iskazivanja u glumištu mogu stvarati dopadljive i gledljive predstave. Knjižnica Jurja Šižgorića svojim je »udarom« na Zagreb i »nudenjem« susreta sa značajnim opusom vrlorog šibenskog muža Fausta Vrančića dala, hajdemo to tako nazvati, mig »onima gore« da se i na širem, europskom planu utvrdi sva veličajnost čovjeka što je našao smiraj u prvicim omednicama. Tome, dabome, valja pristaviti i,

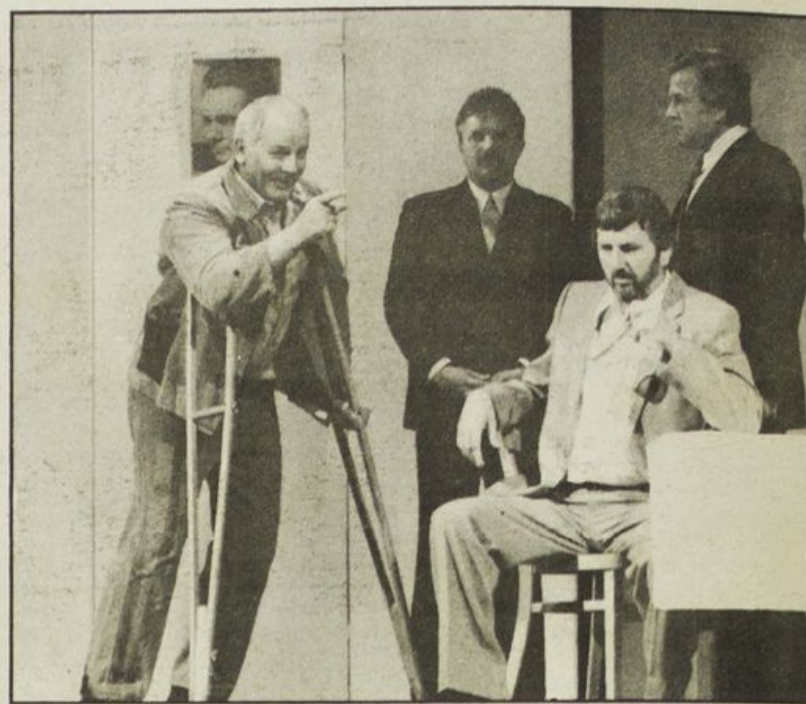
Šibenske su profesionalne kulturne ustanove i njihovi djelatnici počeli češće i ustrajnije ići »pod ruku«. Želimo, naime, kazati da je u akcijama što su oživotvorene potkraj prošle godine iskazano podosta međusobne suradnje, a to bi moglo značiti da se arhiviraju dugo godina (samo na prvi pogled zapretana) omalovažavanja jednih po drugima. Uvidjelo se, konačno, da se zajedničkim istupima, ondje, dabome, gdje ih može biti, postižu mnogo efikasniji učinci, da su rezultati plodonosniji i, zašto to ne naznačiti, u promičbenom pogledu zamješćeniji

vele, izuzetno uspješno gostovanje ogranka Matice hrvatske u Zagrebu, realizirano zahvaljujući određenom i promišljenom angažmanu članka te udruge, prof. Ante Batinice. Zagrebačko predstavlanje šibenskih »tvoraca riječi« bilo je, vele, dobro prihvaćeno, a i ostale tom prigodom oživotvorene akcije iskazale su se, kažu, iznad svakog očekivanja.

Tko je to podržavao inerciju

Sve u svemu, mora se bez velikih ograda priznati da je šibenska institucionalna kultura (pa i ona što je ne tvore izravno plaćeni djelatnici, kao što su glumci amateri, pjesnici, slikari, kipari itd.) u drugom polugodištu minule godine i početkom 1964. uistinu obavila snažan prodor u druge, i to ne bilo koje (i kulturnom zahtjevnicom siromašne) gradske i urbane sredi-

ne. Taj je sveukupni izlet susretnicima, jamačno, pokazao i dokazao da ovaj drevni grad, bolje reći njegove kulturne ustanove i udruge, imaju što kvalitetnog i, hajdemo to tako nazvati, reprezentativnog pokazati. (Premda ne kanimo bacati previše zagled u prošlost, čini nam se — zapravo u to smo posve uvjereni — da je u šibenskim razmehima dugo vremena i dobrobrano sasma izlišno njegovano uvjerenje — ničim ustvrđeno — da druge gradske sredine imaju mnogo toga iskazati, u sferi kulture, dakako, a za čim bi drevni Krešimirov grad, kao, trebao čeznuti. Pokazalo se da su to bila »loša navijanja«, podržavana poglavito od onih koji svoju inerciju nisu znali drukčije opravdati.) S druge strane — i o tome svakako valja jednom prigodicom opširnije, izdašnije i podatačnije razglabati — akcije o kojima

govorimo pokazale su još jednu zbilja hvalevrijednu i neprijeporno dobrodošlu stranu medalje: šibenske su profesionalne kulturne ustanove i njihovi djelatnici počeli češće i ustrajnije ići »pod ruku«.

To je zbilja tako i nema razloga da se suradnja šibenskih kulturnih djelatnika ne nastavi i, štoviše, »uplovi« u dublje brazde. To je, dabome, za očekivanje.

Racionalnije trošenje novca

Želimo, naime, kazati da je u proteklom akcijama iskazano podosta međusobne suradnje, a to bi moglo značiti — a najava, dabome, već jest tu — da se arhiviraju dugo godina (samo na prvi zagled zapretana) omalovažavanja jednih po drugima. Uvidjelo se, konačno, da se zajedničkim istupima (a u nekim slučajevima i skupno planiranim i oživotvorenim akcijama), ondje dabome gdje ih može biti, postižu mnogo efikasniji učinci, da su rezultati plodonosniji — zašto i to ne izreći — zamješćeniji! Promičbene učinkovitosti nekih akcija, poput one oko Fausta Vrančića, zasigurno ne bi bilo da se nisu »upleli« i stručnjaci iz drugih ustanova (Ksenija Kalauz i Tome Pavičić kao iskaznici značajke izložbe o tom glasovitom šibenskom mužu). S druge (ili treće, čak) strane to »radno druženje« omogućilo je, valja i to imati na umu, racionalnije trošenje šibenskoj kulturi namijenjenog novca.

Razumijevanje nadležnih čimbenika

Ali, valja obvezno naznačiti da barem neke od rečenih akcija ne bi bilo moguće oživotvoriti (a niti neke koje smo ovom prigodicom mimoišli) da nije, hajdemo to tako nazvati, tako — odgovornih i nadležnih kulturnih čimbenika (zašto u tim odrednicama izostaviti prvog županijskog kulturnog djelatnika Franka Čeku, pa i župana Paška Bubala) koji su svojom naklonošću i osobnim skrbom spram potrebe šibenske uljudbe, mnogo, mnogo pridonijeli da se ovdašnje profesionalne ustanove i kulturne udruge svojim uradcima predstave diljem jedine nam Hrvatske.

Sazdana na toj temeljici, vjerujemo (a da se nadamo to ne treba ni govoriti) da nije pucaj u prazno procjena da će smirajem ratnih nedaća i udaljenjem »plodova« bradatih zlotvora kulturne ustanove Krešimirovog grada učiniti novi proboj prema još izdašnjim, značajnijim i kakvoćom »nabijenjijim« uradcima.

J. VESELIĆ

SLIKARSTVO

DESTRUIRANJE FORME KAO OSEBUJNOST IZRIČAJA

Nakon dviju osebjnih izložaba što ih je udomila galerija Sebastian dubrovačke podružnice Atlasa, te predstavljanja izradaka Velibora Jankovića i Davora Šarića u sklopu manifestacije o životu i radu Fausta Vrančića, u izložbenoj dvorani Muzeja grada Šibenika svojim se radovima predstavio Mill Boras. Izložbu je organizirao šibenski Centar za kulturu a predočeno je devetnaest izradaka tog mladog umjetnika. (Mill Boras rođen je potkraj 1960. godine u Klobuku blizu Ljubuškog, završio je studij ekonomskih znanosti u Mostaru, a potom i odsjek slikarstva na Višoj školi za lijepu umjetnost. Predstavio se dosad, samostalnim ili skupnim izložbama, žiteljima mnogih gradova — Mostara, Ljubuškog, Rijeke, Belišća, Metkovića, Zagreba, Splita i Sacramenta u Sjedinjenim Američkim Državama). Borasovo predstavljanje šibenskim poklonicima slikarstva došlo je nekako iznenada, a i njegovi će radovi, predočeni na ovom istupu, zasigurno naići na raznolike komentare, poglavito onih što su svikli na tzv. realističko slikarstvo. Bilo kako bilo, Borasu se ne može oduzeti određena »umjetnička svojeglavost«, to velimo zarad činjenice što njegovi uradci nose u sebi (i oko sebe) sasna neobičajen (ili barem manje vidljiv) umjetnički izričaj. Što je svojom nastupnom stazom želio postići Mill Boras (a s obzirom na mladost pred njim su još duge godine stvaranja i pronalazanja puta do onog pravog) teško je, rekospo, zasad prosuditi, ali da u njegovim radovima »ima nečega« to je od prvog zagleda posve jasno. A Saša Pavković predgovoru kataloga izložbe, koja će trajati od početka veljače, kaže: »Praveći krug kao sublimat vizualnog izraza, Boras ekvilibrira između opasnosti da publika jednostavno postane dosadan jednoobraznošću formata i mogućnošću da se, uslijed logične preciznosti i jednostavnosti kruga kao medija, iz-

razi posve precizno. Odolijevajući iskušenjima, Boras je uspješno »prehodaio žicu«. Njegova izložba jest prepunjena krugovima, ali ona ipak

Kritična točka — Raspeo, 1993. (drvo)

Što je svojom nastupnom stazom želio postići Mill Boras (a s obzirom na mladost pred njim su još duge godine stvaranja i pronalazanja puta do onog pravog) teško je, zasad, prosuditi, ali da u njegovim radovima »ima nečega« to je od prvog zagleda posve razvidno

progovara raznolikošću: drvenu podlogu — krug, Boras ponekad samo oslikava a ponekad i oprostuje — izvlači u prostor dodatnim trakama koje reljefiziraju objekt. Shvaćajući osnovni ljudski (društveni) prijepor kao trajnu borbu, uvjetno rečeno, reda i nereda (svjetla i mraka), Boras pravilnom formom, koju potom lagano destruiira, pokazuje koje su sve mogućnosti realizacije u toj vječnoj borbi. Ta zapažanja kritika Saše Pavkovića podosta razvidno ukazuje na srž Borasovog umjetničkog kreda, premda bi se, možda moglo pridodati da u izloženim predmetima umjetnika iz Ljubuškog ima nečega što plijeni, iako to na prvi zagled baš i ne pričinja otvoreno zadovoljstvo. Bijeg od uobičajenosti i pristanak (makar privremeni, dakle nestalni u obliku finalizacije promisli i ideje) u luku što donosi trenutačni smiraj istodobno je, ako je po nama, i najava budućeg »prodora« u nove sfere izričaja. A Pavković izreče i ovo: »Konačno, prije nego svijet postane krug, kaos nadvlada red (ili obrnuto) a svatko od nas ponaosob opstane tek kao silnica koja ide ili od ili prema središtu, nadati se je da će nas Mill Boras i nadalje ugodno i često nagradivati novim »okrutnostima«. Bilo kako bilo, možemo bez iole ograda zaključiti da je izložbu Milla Borasa valjalo razgledati, valjalo je čak i po pretpostavkom da nam se i ne sviđa. Jer je osvježenje, jer je kao takva dobrodošla.

O.R.

NA RUBU DOČITAVANJA NAŠA POVIJEST PUNA JE NAŠIH HRVATSKIH PROPUSTA

»Pravno je načelo, da je »svatko pošten, dok se protivno ne dokaže«, ali Machiavelli i drugi stručnjaci djelatnosti i prekse predlažu, da čovjek prema svakome bude oprezan i sustezljiv, dok se ne dokaže, da nema posla s nepoštenom osobom. »Crne legende« o nama Hrvatima širili su i šire svi naši susjedi, gotovo bez iznimke: i ne samo susjedi, nego i takvi narodi, koji s nama zapravo nemadoše nikakva stvarna dodira ni iskustva. Sve to moramo imati na umu i odgovorno nastupati svuda, osobito u stranom, međunarodnom društvu, u tudini. Rimljani su poznavali misao: »Ex uno disce omnes«: po jednom članu kojega naroda ili zajednice prosuđuj sve ostale! Naša povijest puna je naših hrvatskih propusta: naši su vladari zlo činili, naši duhovni i svjetovni prvaci, naši učenjaci i umjetnici, politički vođe, časnici, članovi svih zvanja krivi su za mnogo naše stradanje. Ovdje bi obilje povijesnih potvrda otišlo unedogled! Srdimo se, kad nas tko u svijetu zove »Jugoslavenima«, ili kada nam jezik krste »sprsko-hrvatskim« i »srbohrvatskim«, ne zaboravimo, da su u prošlosti prvaci naše znanosti, Crkve i kulture u stranom svijetu nastupali u prvom redu kao širitelji »Jugoslavenstva« i »srbohrvatstva«, a jedva da su šutke isticali i svoje hrvatstvo. Imena su odurna, i nećemo sami sebi protusloviti navodeći ih, a tko je ikako upućen u našu prošlost, lako će se dosjetiti, na koje ljude mislimo.» (IVAN TOMAS u djelu »Osjećaj krivnje i svijest odgovornosti«)

**IZMEĐU JUČER
I SUTRA**

**TKO
KAŽNJAVA
DJECU?**

Jesu li naša djeca kažnjena samo zato što su se odlučila vježbati na Šubičevcu, a nisu otišla u Solaris III na Baldekin? To se, među inim, u svom pismu, naslovljenom na potpisnog pita Marijan Karega, nekad uspješan rukometaš šibenskog »Metalca« i vodičke »Olimpije«, a danas poznati privatni poduzetnik.

Karegi, kao građaninu, športašu i roditelju nije nikako jasno zašto se na Šubičevcu, konačno, ne organizira rad s mladim kategorijama, dok istodobno u Elemesu, Solarisu i Šibeniku — Zagrebmontaži taj rad traje neprekidno, neovisno o ratnim (ne)prilikama.

»Smeta me kao roditelja i športaša tolika nebriga za djecu, za šibensko nogometno sutra. Tri su generacije izgubljene, zbog tri godine nerada. Da li je tako zaista moralo biti? Rat je, znam, ali zar nije bilo ili zar još uvijek nema rješenja ima i zato pišem ove retke. Djecu smo slali da se bave športom i zbog toga da ih ulica »ne pojede«. Zar nisu sa strane čelnika nogometnog kluba prepušteni ulici, jer takvog (ne)primjera u drugim šibenskim kolektivima nema.«

Ne znam hoće li vodstvo Šibehika reagirati na ovo, ne baš blago pismo, ali znam da puno valjanih kontra-argumenata čelnici šibenskog nogometnog prvligaša nemaju. Usudujem se kazati da je aljkavost u radu s mladima dijelom i plod međusobnog prepućavanja funkcionara i trenera. A u svemu gubi — nogomet.

Uvjerem sam da će Jurić protiv Splićana odigrati optimalno, neovisno od toga što je javno priznao da odlazi na Gripu. On u zadnje vrijeme ne može igrati slabo. Tako je pred košarkaški derbi Šibenik Zagrebmontaža — Croatia osiguranje zborio Živko Ljubojević, trener Šibenčana.

Ljubojević je neizravno reagirao na sumnje da Jurić ne bi trebao igrati punim gasom, razmišljajući o budućnosti svog novog kluba.

Nepotrebne sumnje u Jurića samo su dio atmosfere, koja na Baldekinu govori o »klubu na klimavim nogama«, o »prolaznosti«. A meni, po tko zna koji put, dođe da se s još dvojicom-trojicom odlučnih zaputim u Europu i pronađem dvojicu-trojicu imućnih Šibenčana, spremnih da ulože u najperspektivniji klub u Hrvatskoj, kad je riječ o igračkom potencijalu. Da zadržimo Jurića i ostale. Ne samo zbog koševa i bodova, već i istine da su košarkaši mogući »pravi« reprezentant grada i Županije.

A nitko me ne može razuvjeriti u tvrdnju da se novac za europsku projekciju Baldekinu ne može naći.

I. MIKULIČIN

KOŠARKA

**TITULA PRVAKA KUJE SE
NA BALDEKINU!**

● **Živko Ljubojević — o šibenskom danas, perspektivi i mogućnostima, Juriću i reprezentaciji, Bijeloj-ligi i Croatia-osiguranju pred magičnu košarkašku večer u vječitom super-derbiju, Šibenčana i Splićana. »Tko nas pobijedi na Baldekinu bit će treći košarkaški prvak Hrvatske« ● Pobjeda u startu Bijele lige: Croatia-line — Šibenik ZM 80:84 ● Spektakl pod koševima Baldekinu počinje u subotu u 19.30 sati**

»Tko nas dobije na Baldekinu bit će treći košarkaški prvak Hrvatske. Ovog trenutka Šibenik je u totalnoj košarkaškoj, grozničav — izjavio je Živko Ljubojević trener Šibenik ZM-a, uoči magične košarkaške večeri, koja će se dogoditi ove subote na Baldekinu. U super derbiju, 2. kola, »Bijele lige« sastaju se vječiti rivali, Šibenik ZM i momčad splitske Croatia-osiguranja, koju predvodi nekadašnji igrač »Šibenke« Ivica Burić Bura.

Drugi put zaredom u zadnjih mjesec dana Šibenčani su protekle subote, u utakmici 1. kola »Bijele lige« potopili riječke »brodare« na njihovu parketu. Pobjeda u Rijeci, potvrdila je da će Šibenčani u ligi »8 veličanstvenih« igrati možda i ključnu ulogu. Istodobno to je 10. pobjeda šibenskih košarkaša u zadnjih 12 prvenstvenih susreta, čime je na zadovoljstvo šibenske košarkaške publike, kontinuitet uspješnih igara ostao konstanta.

Po povratku iz Rijeke »Baldekin-boys« bučno su proslavili pobjedu na jednom vjenčanju na ko-

jem su zaglavili do jutarnjih sati.

— Zadovoljan sa startom u »Bijeloj ligi«, forma koja je tempirana u završnici prvog dijela prvenstva pokazala se učinkovita, pa u sljedeće utakmice ulazimo s puno optimizma. U potpunosti smo pronašli protuoružje za Bukvu i Kapova njihova dva najbolja igrača, prvenstveno zahvaljujući odličnoj igri u obrani. Tijekom cijelog susreta imali smo prednost, u završnici smo ušli sa 13 poena viška. Pobjeda u Rijeci spada u red iznenađenja. Ta pobjeda tjera nas da napravimo još veći napor, jer ovog trenutka cijeli grad, publika, to traži od nas. U subotu igramo spektakularni meč, super derbi sa Splićanima. Ako dobijemo iskočit ćemo kao kandidati za naslov državnog prvaka. Splićani su ranjivi, u Trogiru smo ih imali na 18 razlike. No upozoravam ovdje u Šibeniku sve je otvoreno. Ovo prvenstvo lomit će se upravo na Baldekinu, tko ovdje prođe, taj će biti prvak države. A malo tko na Baldekinu može proći...

NOGOMET

»HAJDUK« NA SUBIČEVČU

Nogometaši Šibenika uspješno su kolokvirali desetodnevni boravak u Malom Lošnju kao prvu fazu cjelovitih priprema pred proljetni dio prvenstva, koje počinje 26. veljače.

U četvrtak, 27. siječnja šibenski »coach« Ivica Matković, počeo je na Šubičevcu drugi ciklus priprema, u okviru kojeg će Šibenčani odigrati 10 prijateljskih utakmica. Najviše pozornosti plijeni nedjeljna utakmica (30. siječnja) »Šibenika« sa splitskim »Hajdukom« koji u Šibenik stiže nakon 18 mjeseci. Da će to biti prava nogometna fešta u gradu nitko ne sumnja kao ni to da će na tribinama ove nedjelje biti nekoliko tisuća ljudi. Nakon što su vaterpolo i košarka probudili grad iz športskog mrtvila od ove nedjelje nogomet će ponovno postati športskom temom broj 1. Zasluzuju to šibenski nogometaši nakon trogodišnjeg hoda po mukama i svih kalvarija koje su pretrpjeli u neregularnim i neravnopravnim uvjetima u odnosu na ostale hrvatske klubove. Novi direktor kluba Milivoj Boranić, gotovo pjeva od oduševljenja što će na

Šubičevcu ove nedjelje ponovo oživjeti onaj poznati šibenski nogometni dekor:

— Splićani stižu u svom najjačem sastavu predvođeni trenerom Katalinicom. Utakmica je najavljena za 14.00 sati. Nadam se da će nas poslužiti lijepo vrijeme, bit će to praznik nogometa u Šibeniku. Nakon toliko vremena teške neizvjesnosti nogomet se na najbolji način vraća u Krešimirov grad. Tribine će zasigurno biti pune kao i u najslavnija vremena modrih — kazao nam je Mita Boranić.

Za novog šibenskog nogometnog učitelja Ivicu Matkovića, nedjeljna utakmica prvi je veliki ispit i promocija njegovog modrog nogometnog orkestra, koji je desetak dana bio na uštimavanju u Malom Lošnju.

— Zahvaljujem Hajduku što dolazi u Šibenik, krajnje je vrijeme da šibenski navijači vide jednu pravu utakmicu na svom travnjaku. Mislim da ćemo sa »bilima« prirediti pravu feštu od baluna. Pozvao bih sve naše navijače da vide novu budućnost šiben-

skog nogometa. Ovak klub najslavnije nogometne povijesti i tradicije, šesti na tablici vječnih svih vremena hrvatskog nogometa, pokazat će ovog proljeća potpuno novo ruho na radost svih naših navijača. Isprobat ću sve igrače da vidim tko što može. Isprobat ću i albansku prinovu Šehua (polušpic). Vremena nema, trebamo brzo raditi, prvenstvo se primiče.

Najvjerojatniji sastav: Mrčela, Ivica, Abazi, Petković, Muriqi, Bulat, Baturina, Petrović, Šehu, Vuković i Ninić. Ivica Matković isprobat će u drugom poluvremenu i ove igrače: Tafra, Živković, Šunjić, Bilil, Vukičević, Đerek, Višić, Biluš, Žilić, Krečak, Pešić. Nedostaju: Vrzić (gripa), Kulušić (ozlijeđen), Bobanović (ozlijeđen), Vojković (bolesan), Domniku (ne trenira).

Susret Šibenik — Hajduk počinje u 14.00 sati. Za nedjeljnu utakmicu u Šibeniku vlada ogromno zanimanje, zbog čega je šibenski prvligaš od utorka u pretprodaju pustio ulaznice po simboličnoj cijeni od 15.000 HRD.

B. ČUBRIĆ

**KADETKINJE
»ELEMESA«
PETE U
HRVATSKOJ**

Na šibenskom košarkaškom nebu punim sjajem zablistala 15-godišnja Danica Brkić, nova nada šibenske ženske košarke ● Košarkaški savez Rijeke, mladu Šibenčanku proglasio najboljom igračicom i najboljim strijelcem prvenstva

Kadetkinje »Elemesa« osvojile su 5. mjesto na ovogodišnjem otvorenom kadetskom prvenstvu Hrvatske što je održano od 20. do 23. siječnja u Rijeci. U prednatjecanju po skupinama, šibenske košarkašice poražene su u 1. kolu od istočnog sastava zagrebačke »Centar-banke« sa 50:60. U 2. kolu, »Elemesa« je svladala zagrebački »Monting« sa 54:53, dok je poražena u 3. kolu od ekipe Rijeke 60:53. U borbi za 5. mjesto Šibenčanke su pobijedile riječku ekipu »Mlaka-sport« 62:56.

Nova šibenska košarkaška nada, 15-godišnja Danica Brkić, zablistala je punim sjajem na kadetskom prvenstvu. U četiri utakmice ubacila je ukupno 139 poena, nakon čega je proglašena najboljom igračicom i strijelcem prvenstva. Košarkaški savez Rijeke mladoj šibenskoj igračici uručio je dva predivna pokala u trajno vlasništvo.

● Istodobno u Zagrebu u utakmici 2. kola »Bijele lige« seniorke »Elemesa« poražene su od tamošnje »Centar-banke« 55:60. To je drugi poraz aluminijska u startu »Bijele lige«. U subotu, 29. siječnja s početkom u 17.00 sati, »Elemesa« u 3. kolu dočekuje »Sutlu« iz Zadra. B.Č.

UKRATKO

Poraz odbojkaša i odbojkašica

Na startu prvenstva Druge odbojkaške lige — prve skupine, odbojkaši »Šibenika« poraženi su u susretu sa »Goranom« iz Bibinja 3:0. Odbojkašice su u derbiju s »Dubrovnikom« poražene sa 3:2. Šibenčanke oslabljene, bez najboljih igračica Pilipac i Miodrag i s gripoznim igračicama, dale su snažan otpor dobrim igračicama ispod Srda. U sljedećem kolu odbojkaši i odbojkašice odgodili su svoje susrete zbog maturalnog plesa, pa će se susreti sa splitskim »Brdima« i kaštelaškom »Mladosti« odigrati nakon završetka prvenstva.

Startaju kuglačice

Nakon prvenstvene stanke kuglačice »Šibenke«, članice Prve lige, nastavljaju prvenstvo, u kojem ih očekuje grčevita borba za opstanak. Poslije priprema u Krapskim Toplicama odlaze u Osijek gdje se 29. siječnja sastaju sa IMK Slavonijom, a 30. siječnja gostuju u Sisku gdje igraju s tamošnjom INOM.

Pobjeda »Galeba«

U nastavku prvenstva A-2 košarkaške lige skupine — jug predstavnici Županije šibenske ostvarili su dvije pobjede i jedan poraz. Drniški DOŠK-Jolly pobijedio je »Dubrovnik-Zenex« 85:69 i tom pobjedom zadržao četvrto mjesto, dok je »Galeb-Dalmagradnjatek u finishu susreta nadigrao i pobijedio na parketu Baldekinu momčad »Konavala« iz Cavtata. Mlada ekipa Šibenik-Zagrebmontaže poražena je od makarske »Amfore« rezultatom 79:63. U sljedećem kolu ove subote igra se županijski derbi na Baldekinu u kojem se sastaju Galeb-Dalmagradnja i drniški DOŠK-Jolly, a Šibenik ZM odlazi u goste Zadrui II u dvoranu u Jazinama.

Rade TRAVICA

VATERPOLO

»MORNAR« PA »MLADOST«

U subotu, 29. siječnja vaterpolisti »Solarisa« nastavljaju prvenstvenu utru nakon jednomjesečne stanke. U 7. kolu »Solaris« gostuje u Splitu protiv »Mornara« s početkom u 18.00 sati. U ponedjeljak, 31. siječnja Šibenčane čeka vruća utakmica protiv lidera prvenstva, zagrebačke »Mladosti«, u koju igra Šibenčanin Perica Bukić. Šibenčani imaju priliku da pred prepunim plivalištem u Solarisu pokušaju uzeti mjeru već načetoj »Mladosti«, koja je u prvoj utakmici četvrtfinala Kupa europskih prvaka izgubila od mađarske »Ujpest-torne« na svom plivalištu u Zagrebu. Nakon šest odigranih prvenstvenih kola »Solaris« je treći na tablici odmah iza »Mladosti« i dvostrukih europskih prvaka, splitskog »Jadran-Koteksa«.

(b.č.)

CENTAR ZA KULTURNU I
DRUŠTVENU AKTIVNOST MLADIH

KLUB MODE "ŠIBENIK"

TEČAJ ZA MANEKENE

Tečaj počinje 7. veljače 1994. u trajanju od dva mjeseca. Pravo upisa imaju svi u dobi od 10 do 20 godina. Prijave i uplate u Krešimirovu domu od 24. 1. 1994. svaki dan osim subote i nedjelje 9 - 13 sati na I. katu.

Sve informacije na telefon 38-887

IZ MATIČNOG UREDA

ROĐENI

Dobili kćer: Rudolf i Snježana Lovraković, Ivan i Dražena Tepić, Dean i Meri Skorić, Josip i Meri Šprljan, Neven i Anita Rakić, Lucijano i Marina Kovač, Denis i Nada Aleksić, Milan i Nada Koštan, Danko i Branka Frigan, Davor i Željka Kulušić, Miroslav i Bepina Ivanović.

Dobili sina: Joso i Valentina Maričić, Nikica i Nediljka Živković, Emil i Antonela Šarin, Rino i Dijana Jaram, Ante i Vesna Stegić, Renato i Branka Bolanča, Mladen i Branka Zoričić, Žarko Vrcić i Stevanka Martinov, Ivica i Vesna Pribilović, Tomislav i Marija Škevin, Mi-

lio Deprato i Anđelina Lucić, Joško i Silvana Kuncić, Tomislav i Ivana Višić.

VJENČANI

Lidija Matić i Neven Lovrić, Dušanka Marinov i Miroslav Bačelić, Dijana Bulat i Josip Burić, Jelena Komljenović i Nikša Alfired, Vesna Ljubčić i Ivica Živković.

UMRLI

Vica Lambaša (92), Milan Skračić (73), Stana Sekso (84), Draganja Kalik (83), Milenka Ercegović (80), Joso Berović (84), Ante Radovčić (64), Stana Grubišić (90), Grgo Mrdeža (93).

ZAVOD ZA ZAPOSŁJAVANJE
SLOBODNA RADNA MJESTA

»ESBEX« p.o. pod. za trgov. ugostit. i turizam Šibenik
ADMINISTRATOR

— 1 izvršitelj na određeno vrijeme — pripravnik
— SSS upravni referent
NABAVLJAČ SKLADIŠTAR
— 1 izvršitelj na neodređeno vrijeme — KV metalske struke

PRODAVAČ
— 1 izvršitelj na neodređeno vrijeme — KV prodavač

Rok oglasa: 29. 1. 1994.

»ŠKOLJIC« d.o.o. Jezera
RUKOVODILAC RIBARSTVA

— 1 izvršitelj na neodređeno vrijeme — VSS, VŠ, SSS ekonomskog, pomorskog ili tehničkog smjera, znanje talijanskog jezika (nije obveza) — radno iskustvo 3 godine

Rok oglasa: 31. 1. 1994.

MEDICINSKI CENTAR ŠIBENIK
ZDRAVSTVENI TEHNIČAR SANITARNO LABORATORIJSKOG SMJERA

— pripravnik
— 3 izvršitelja na određeno vrijeme — sanitarni laborant SSS

Rok oglasa: 1. 2. 1994.

»HARTIĆ« KULTURNO UMJETNIČKO DRUŠTVO TISNO
VODITELJ DRUŠTVA — DOMAR

— 1 izvršitelj za skraćeno radno vrijeme 21 sat tjedno, SSS, radno iskustvo od godinu dana na istim poslovima

Rok oglasa: 1. 2. 1994.

JKPD »VODOVOD I KANALIZACIJA« ŠIBENIK

STROJAR
— 3 izvršitelja KV metalske struke ili elektro-struke

— radno iskustvo 1 godina

Rok oglasa: 9. 2. 1994.

»DALMACIJAVINO« SPLIT, Obala kneza Domagoja 15

SKLADIŠTAR II. GRUPE

— 1 izvršitelj na određeno vrijeme — SSS

»HRVATSKE CESTE«, Tehnička ispostava Šibenik
OPERATER-ADMINISTRATOR

— SSS ekonomske ili upravno-pravne struke

— znanje daktilografije

— 1 izvršitelj na određeno vrijeme

Rok oglasa: 2. 2. 1994.

MEDICINSKI CENTAR ŠIBENIK
ŠEF SLUŽBE ZA EKONOMSKO FINACIJSKE POSLOVE

— 1 izvršitelj na neodređeno vrijeme — VSS ekonomski fakultet

— potrebno radno iskustvo

Rok oglasa: 2. 2. 1994.

»ROGAČ« s.p.o. Šibenik, V. Perana 12
AGRONOM (ponovljen oglas)

— 1 izvršitelj na određeno vrijeme — pripravnik

— VSS poljoprivredni fakultet

— znanje engleskog jezika

Rok oglasa: 2. 2. 1994.

»CASTELLO« PIZZERIA — CAFFE ŠIBENIK

KONOBARICA

— SSS, dva izvršitelja na neodređeno vrijeme

Rok oglasa: 10. 2. 1994.

CENTAR ZA PREDŠKOLSKI ODGOJ
POMOĆNICA U MURTERU

— osnovna škola

— 1 izvršitelj na određeno vrijeme

Rok oglasa: 3. 2. 1994.

»KONJEVOD« METKOVIĆ
PRODAVAČ U ŠIBENIKU

— 1 izvršitelj na određeno vrijeme, SSS

TRANSPORTNI RADNIK

— 1 izvršitelj na određeno vrijeme — osnovna škola

Rok oglasa: 3. 2. 1994.

PODUZEĆE »BLAČE«, M. Marulića 5
PRODAVAČ TEKSTILA

— 1 izvršitelj na neodređeno vrijeme — SSS

Rok oglasa: 2. 2. 1994.

TLM — PROMAL — prometno tehnološki sustav Šibenik

DIPL. EKONOMIST PRIPRAVNIK

— 2 izvršitelja na određeno vrijeme — ekonomski fakultet

DIPL. INŽ. STROJARSTVA PRIPRAVNIK

2-izvršitelja na određeno vrijeme — strojarski fakultet, smjer konstrukcija, motor i motorna vozila

— poznavanje 1 svjetskog jezika engleski ili njemački)

STROJOBRAVAR

— 5 izvršitelja na određeno vrijeme, IV. ili V. stupanj strojobravar

Rok oglasa: 4. 2. 1994.

FOTO JULIJA

ekspresno izrađuje fotografije za dokumente

Foto »Julija«
Ul. B. Petranovića 6
ŠIBENIK

Tel. 059/34-633

MALI OGLASI
Tel. 35-600

PRODAJEM »Moskvić 1500« za dijelove, vrlo povoljno. Javiti se na telefon 36-339.

KUPUJEM stanarsko pravo. Ponude na telefon 33-780.

IZNAJMLJUJE se poslovni prostor površine 70 četvornih metara, u središtu grada, kod Zagrebačke banke. Ponude na telefon 29-675.

MIJENJAM teren sa sredenom dokumentacijom za stan ili stariju kuću u središtu grada. Ponude na telefon 23-601.

DVOSOBNI komforni stan, površine 65 četvornih metara, II. kat, balkon, centar, kod Medulić-kavane, za sada bez mogućnosti otkupa (nije privatni) mijenjam za manji s pravom ili bez prava na otkup na području od bolnice do Vidika. Informacije na telefon 36-891 od 21 sat nadalje.

PRODAJEM regal, trosjed, dvije fotelje, taburin, stolić kuhinjski mali, ormarić za cipele i dvije stolice. Javiti se na telefon 28-480 od 20 sati pa dalje.

IZNAJMLJUJEM dvosoban stan u Šibeniku, ispod gimnazije bračnom paru bez djece ili samcu. Telefon 23-324.

TVORNICA
ELEKTRODA I
FEROLEGURA
ŠIBENIK

ŽUPANIJSKI VREMEPLOV: SIJEČANJ 1964. GODINE

O SATELITSKOM NASELJU U RAŽINSKOM TVORNIČKOM KRUGU

»Riječ je o troškovima prevoza radnika koje tvornica isplaćuje transportnom poduzeću i Jugoslavenskoj željeznici svakog mjeseca i svake godine, redovno bez odbitaka i zastoja i uvijek tačno i na vrijeme. Gotovo 10 milijuna mjesečno, oko sto milijuna godišnje, milijardu za deset godina i tako redom. Radnički savjet zaključio je da jedan dio troškova snose radnici. Troškovi tvornice su se tako smanjili, a i realne zarade radnika su umanjene. Ipak, ovo je pravilna podjela tereta i socijalna i humana i pravedna. Ali, možda bi se moglo još nešto korisno učiniti. Riječ je o satelitskom naselju pored tvornice. Urbanističko naseље već je postavljeno. Cesta — ključak tvornice na Jadransku cestu prolazit će baš preko zamišljenog naselja. Veza sa Šibenikom bit će brza i udobna. Satelesko naselje trebalo bi da na jeftin, a ipak savremeni način riješi jedan problem — tvornički i mnogo problema ljudskih. To naselje mora biti spomenik iz nužde, jeftino, skromno i svrsishodno. Ne mora biti komforno. Jeftine montažne kuće — jednosobni i dvosobni stanovi — obezbijediti putem individualnih kredita, koje će davati prvenstveno radnicima za koje se plaćaju prevozni troškovi. Na ovaj način bi i druga noga radnika, ona koja je još vezana čvrstim vezama po tradiciji za komad vinograda, napravila krupan korak za tvornicu. Veza bi bila čvršća, korist obostrana.«

Navedeno je ulomak iz članka »Prevoz radnika na dnevnome redu« što ga je »Sibenski list« prenio iz tvorničkog glasila »Aluminij« kolektiva na Ražinama. U istom broju šibenskog glasila, na prvoj stranici, nalazi se relativno velik članak koji govori o rekordnom

prometu »Luke« u prošloj godini: ukupno je izmanpullirano 892 tisuće tona tereta — od uvozne robe dominirali su ugljen, žitarice, fosfati i željezna rudača, dok su u izvozu najvećim dijelom zastupljeni piritov koncentrat, pečeni magnezij i olovo. Josip Zagorac javlja iz Drniša o tome da je tamošnja »Dalmacija-plastika« udvostručila proizvodnju: »Poduzeće je već krajem 1963. godine rasprodalo sve svoje kapacitete za 1964. godinu. To se u prvom redu odnosi na štampu na aluminijskoj foliji, pergament-papiru i polietilenu. Ti su se proizvodi donedavno uvozili iz zapadnih zemalja.« Savjete o jagnjenju ovaca daje inž. Bililčić.

Politička rubrika lista na uvodnom i vidnom mjestu donosi komentar pod naslovom »Lenjin — čovjek«, u kojemu, među inim, čitamo: »To je Lenjin čovjek. Čovjek koji nije trpio laž, koji je svakome rekao sve u lice — bio smion u kritici, ali pažljiv u odnosu prema ljudima. Jednostavni revolucionar i političar-marksista kojemu dugujemo sadašnjost.«

Tu je i izvještaj Tomislava Deana sa sjednice Općinske skupštine Šibenik. Čitamo da su za nove članove uprave Naučne biblioteke iz redova građana imenovani Branko Belamarić, Zvone Baković i Ante Pamuković, razriješen je dužnosti sanitarnih inspektora Josip Bukovac, a uvažena je i ostavka Nikice Zenića na dužnost direktora komunalne ustanove za hortikulturu. Za direktora »Slobodne plovidbe« postavljen je Josip Olivari, za direktora Zanatskog poduzeća »Krka« u Skradinu Ivan Klarić, a mjesto prvog čovjeka u Zanatskom kombinatu Vodiće preuzeo je T. Šprljan, a tamošnje Po-

ljoprivredne zadruge Radivoj Skočić. Nekoliko imenovanja izvršeno je i na području kulture i prosvjete. Za direktora Muzičke škole postavljen je Kamenko Berić, za direktora Centra za kulturno-umjetnički odgoj mladih Dragutin Meić, za direktora Škole učenika u privredi Anka Santini, a za upravitelja Osnovne škole u Dubravcima postavljen je Stanimir Atanacković. Uvažena je ostavka mr. ph. Milorada Novaka upravitelja Ljekarne Šibenik, a na njegovo mjesto, za vršioca dužnosti, postavljen je mr. ph. Ivica Vučić. U razne komisije izabrani su Branko Novaković, Dušanka Berović, Vinko Lišnjak, Mario Polombito, Ante Milošević i Čedo Polak. O ulozi Sindikata u izradi perspektivnog plana razvoja šibenske komune čitamo: »Na području šibenske komune svega je nekoliko radnih kolektiva, koji su u stanju temeljito pristupiti utvrđivanju planskih zadataka. To su u prvom redu Tvornica lakih metala »Boris Kidrič«, Tvornica elektroda i ferolegura, poduzeće »Luka«, »Ishrana«. Ovi kolektivi su uspjeli postići kvalitetniji uspon u planiranju, jer su organi samoupravljanja i društvene organizacije shvatili potrebu i neophodnost planiranja, i što su uspostavljene takve stručne službe koje su u stanju obraditi planske zadatke.« O aktivnosti omladine u Sitnom Donjem piše Šime Čelić.

Kulturna rubrika »Šibenskog lista« iz sredine siječnja prije tri desetljeća donosi povelik članak o gostovanju splitskog Narodnog kazališta u Šibeniku. Bogdan Buljan razglaba o komediji »Dragi moj lažljivče« Jeromea Kiltyja — predstavu je režirao Tito Strozzi, a jednu od uloga kreira njegova supruga Eliza Gerner, dok je scenog-

raf Ante Puhalić. U istom broju lista agilni Branko Belamarić »secira« repertoar šibenskih kinematografa (igrali su filmovi »Čovjek koji je ubio Liberti Valansa« i »Kobna ciganka«. Tu je i vijest da su na Javnoj tribini Radničkog sveučilišta predavanja održali prof. Ivo Tošić i inž. Miroslav Jakovljević. Kroniku »NOB 1944« nastavlja objavljivati Vitomir Gradiška. Čitamo: »Nijemci su povodom partizanskog napada na pirovački garnizon izvršili tešku represaliju nad mirnim stanovništvom pa su strijeljali Mariju Vukman, ud. Jure, Matiju Bauz eno Ante, Jakova Barića pok. Tome, Josu Urodu Staninog, a na prisilni rad odveli 60 ljudi.«

Zanimljiv je sadržaj gradske rubrike »Šibenskog lista«. U članku pod naslovom »Odobreno nekoliko lokacija« Josip Jakovljević piše: »Na prostoru između skladišta »Plavine« i »Jugopetrola« na Ražinama data je lokacija industriji »Krka« za gradnju skladišta žitarica kapaciteta 300 vagona. Vojnoj pošti Šibenik načelno su odobrene lokacije za gradnju dviju stambenih zgrada i zdravstvenog stacionara. Jedan stambeni objekt podignut će se na Krležu, a drugi u Dragi, dok će se zdravstveni stacionar locirati nedaleko od raskrsnice koja od Šibenika vodi u pravcu Mandaline.« Nailazimo i na vijesticu da se očekuje novi kontingent ogrjevnog drveta radi opskrbe privrednih organizacija i ustanova. Zabilježen je nastup iluzionista Deana, a tu je i bilješka o tome da je u 1963. godini rođeno 1250 djece, od kojih 640 muških i 610 ženskih. Na području Šibenika istodobno je sklopljeno 258 brakova, dok je umrlo 258 osoba. Čitamo: Općinska skupština izdala je odobrenje za početak radova na gradnji mosta preko ši-

benskog zaljeva. Most od armiranog betona imat će raspon od 242 metra, a njegova dužina iznosit će 370 metara, što će ga činiti jednim od najvećih objekata na Jadranskoj magistrali. Širina kolosijeka iznosit će 7,5 metara, a pješačka staza s obje strane po 1,5 metar, dok će sredina lučkog mosta, iznad morske površine, biti visoka 35 metara, što će omogućiti prolaz brodovima najveće tonaže. Čedomir Jovanović tiskao je humoresku pod naslovom »Ješa i udavača«, a marljivi gradski reporter J. Jakovljević posjetio je gradsku tržnicu i ribarnicu i zabilježio cijene. Zahvaljujući tome naporu danas znamo da je »socijalistički sektor nudio krumpir po 40 dinara kilogram, kupus 50, bijeli luk 300, crveni luk 60, kisel kupus 100, salatu 80, grah od 160 do 200, mrkvu 80, špinat 80, jabuke 130, naranče 260 do 280, limune 260, jaja 34 dinara komad. Zadrudni i individualni ribari prodavali su ribu po 200 do 700 dinara kilogram. »U 1963. godini, zabilježeno je u gradskoj rubrici, preko trajekta Dolac-Martinska prošlo je oko 100.000 vozila.«

U pauzi natjecanja nogometnih drugoligaša, športska stranica »Šibenskog lista« (zahvaljujući marljivom Draganu Kordli) ustupila je prostor tzv. malim športovima. U toku je bilo prvenstvo košarkaša općine Šibenik. Nakon drugog kola u vodstvu je bila momčad »Gimnazijalaca« — boje tog kluba branili su Ilić, Pačić, Ninić, Pavašević, Marković, Čaleta, Žuvić, Laurić, Petrina, Mileta, Gaberc i Luketa. Održana je i godišnja skupština »Kolektivca«. Skupštinu su pozdravili tajnik općinske SOFK-e Ante Bukić i tajnik Šibenskog nogometnog podsavaže Boško Karadole. (Nastavlja se)

»JA SAM SAMO OBIČNA ČORAVA KOKOŠ, KOJA TU I TAMO PRONAĐE ZRNO!«

U svega nešto više od mjesec dana, Gibonni je po drugi put prohujao Šibenikom i nanovo bio jednim »događajem« u gradu iscrpljenom ratom. Hrvatska mega-zvijezda, koji to nije i ne želi biti, napunio je i neprekidno držao na nogama prepunu sportsku dvoranu, ostvarivši sve uvjete da, kada nanovo dođe, otiđe sa šibenskim prijateljima na marendu. Džibo naime, mrzi koktele i »infišacije« zvijezda i zvezdica. Stoga je i ostao u Splitu i u Dalmaciji, želeći neprekidnu provjeru »na vlastitom terenu«

»Moj galebe« stalno je na repertoaru Gibbonija. Srednjoškolski u publici prihvaćaju tu antologijsku pjesmu jednako kao i Džibu — bez ostatka

U Šibeniku se nešto događa, i to učestalo u nešto više od mjesec dana: Gibonni. U gradu iscrpljenom ratom, neka ne zamjere svi koji se trude nešto prirediti. Gibonnijevi koncerti — onaj blagdanski, kao i protekli, minulog ponedjeljka bili su, praktički i jedini događaji. Dakako, to što nastupi splitskog pjevača nemaju u Šibeniku nikakvu konkurenciju, ne umanjuje Gibonnijevu vrijednost — bez obzira na to njegova je glazba par excellence bilo gdje.

U suradnji s prijateljima iz privatnog šibenskog poduzeća »Leon trade«, koji su i ovaj put priredili koncert, oko posljednjeg šibenskog Gibonnijevog nastupa javio se i Sekretarijat za društvene djelatnosti. Angažman organa županjske uprave tom prilikom nije bio konkretne naravi, već je, prema riječima vlasnika »Leon-tradea«, »Sekretarijat podržao taj nastup!« Briše li se to razlika između »klasične« kulture i rockerskog izražaja? Vjerojatno nije to u pitanju, već podrška Sekretarijata u »slučaju Gibonni« dosad nezabilježena i naoko apsurdna, prije odražava stanje u Šibeniku glede bilo kakvih događaja, svrstali ih mi u »vrijednu«, »manje vrijednu«, rockersku ili tko zna već kakvu kulturu.

Zlatan Stipišić-Gibonni već je

s dvadeset pet godina života dao mnogo hrvatskoj glazbi. Posljednji projekt bila je glazba za Shakespeareovog »Hamleta«. Kada je Gibonni-Gibonni? Kada sklada, ili kada nastupa?

— Pa, na to pitanje odgovorit ću najbolje ukoliko kažem da mi je najdraže da i kada moja pjesma izvjesno vrijeme nadživi i izvođača, interpretaciju i onaj trenutak kada izađe. Hoću reći, kada započne živjeti svojim vlastitim životom, odvojenim od svega drugoga. To znači da nije hit istoga trenutka, već se gomila i gomila kod onih koji je slušaju, pa na kraju imaš slučaj, kao i s mojom »Cesaricom«, da već ima restoran »Cesarica«, tri se broda tako zovu, pa imaš žensku klapu »Cesarica«... Ili, da se u Kanadi, što pouzdano znam, naši ljudi pozdravljaju s »Dobra

večer, dobri ljudi«. Eto, to je to kada pjesma ima na kraju, svoj vlastiti život. Zbog toga iznimno cijenim Zdenka Runjića — on takvih pjesama ima mnogo. Recimo, znali su me pitati je li »Cale moj« narodna, izvorna, pjesma.

● **Ipak, kada si najzadovoljniji, s obzirom na to da pišeš pjesme, izvodiš ih, a pišeš i za druge?**

— Sve ono što čovjek radi je on. Ja sam zadovoljan kada se bavim glazbom, to sam izabrao, bez razlike.

● **Čini mi se, ne znam da li se slažeš, da si svojom pojavom popunio jednu ogromnu rupu koja je postojala u hrvatskoj glazbi iz Dalmacije, ili tog »mediteranskog štihla«. S jedne strane dalmatinske klape i ta glazba, u kojoj je tvoj otac Ljubo jedno od najznačajnijih imena, pa nešto što bi se moglo nazvati šundom, pa Oliver i Runjić i više ništa...**

— Odmah da razjasnimo: moj otac na mene nije izvršio nikakav utjecaj. Dobro me odgojio, naučio me je da budem dobar čovjek. Ja sam mogao prodavati špigete, biti bilo što, ali taj odgoj stoji. Inače, moj otac je sigurno velik i odličan kompozitor i glazbenik, ali je za takvo priznanje, »službeno«, najveći problem što je još živ, tako je to kod nas, ta nezgoda. Inače, nikada nismo bili u odnosu učitelj i učenik. Uostalom, ja to najbolje znam, znam svoga oca kada je u papučama, dolazim mu u posjete... Utjecaj mene na njega i njega na mene jest taj da on zna da postoji i druga glazba osim one kojom se bavi, a i ja znam da ima i dru-

gih nota osim onih koje ja pišem.

● **Dobro. Ti dakle nisi diskriminator glazbe. Počeo si kao rocker, rock i pišeš, ali pišeš i »srednje« stvari, pa si Oliveru napisao jednu »klasičnu«, a bojim se, već i antologijsku »Cesaricu«...**

— A što ja znan, takav sam. S Oliverom surađujem odlično, može mi otac biti, da me napravi kada je ima dvadeset i jednu, ha, ha...Ustvari, on ima samo godina koliko ima, ali je mlad čovik. Ja, ustvari, ne pišem nikada prema planu, nikada s bilo kakvim kalkulacijama i nikada nisam odgovoran za svoje postupke. Drugi autori mistificiraju svoje znanje, a ja mislim da sam samo ka' čorava kokoš koja može ubosti tu i tamo koje zrno... Tajna je u radu. Petnaest sati na dan ja provodim s gitarom i za klavirom.

● **Da se vratimo na onu prazninu koju si popunio u glazbi...**

— Da. Čuješ, ja sam »izlazio« osam godina. Mnogi naši kompozitori koji su radili i u bivšoj Jugoslaviji, još uvijek rade isto: kada pišu neku stvar, oni ti kalkuliraju: ovo može biti kao neka nova Neda Ukraden, ili Zdravko Čolić... Ja s tim nisan opterećen. Vrlo sam kritičan prema sebi — od sto pisama plasiram nekoliko...

— **Kažu da pišeš bolje za druge nego li za sebe?**

— Ma, lažu, nije to istina. To govore neznalice, a ja sam to rekao i Zoranu Škugoru, kada je to izjavio za »Globus«. Nego, da nastavim... ja nisan ima uzora kao ti kompozitori, zato sam ima i dosta »ospica«, a ta praznina... Znaš šta ću ti reći — »Dobri ljudi« su revolucionarna pisma, i tribat će deset godina da se to shvati. Jer, tu san ja od jednog klasičnog zvuka dalmatinske pisme, bez ritma i bubnja, ka da piva »Lindo«, priko, ne znan — Tijardovića, uspija sve to spojiti. »Dobri ljudi« nisu rađeni s manjerom, ali prije takve nije bilo. Tko zna šta je to-to svakako nije niti rap, niti funky, nije ni punk... Tko zna šta je to?

● **Popularan si, postao si zvijezda...**

da, čak i mega-zvijezda u ovim našim hrvatskim razmjerima. S druge strane, čvrsto čuvaš svoju privaciju i obitelj. Našao si izgleda, mjeru za sve u svome životu?

— Ja sam se i inače, a ne samo na sceni i u javnom dijelu života okružio isključivo ljudima koji su mi iskreni, koji će mi, kao pravi prijatelji reći sve što mi trebaju reći. To smatram vrlo važnim, jer je najlakše infišati, ja sam dosada mogao sto puta infišati. Recimo, i kada je koncert dobar i dobro posjećen, ja sebi kažem: »To je zato jer ništa nije bilo na TV-u«. Tako se čuvan od infišacije. Dakako, čovik sebe ne smi potcjenjivati. Evo ti primjera. Kada je Antun Vrdoljak predložio, što je i prihvaćeno, da se moja pisma »Mi smo prvaci« izvodi uz našu himnu kada naša reprezentacija negdje nastupa, svi su ustali na tom sastanku, bilo je tu ljudi i generala i političara i pljeskali mi! Di ćeš bolje prilike za infišaciju. Ali, ja poslin nisan otiša na koktel, nego san požurija u Split, da mi žena kaže da joj triban dovesti kumpir i drugo, da me, na kraju i pošalje znaš već di, znan da san ja ja — da mogu nešto biti i postići, ali ostati normalan. Zasada mogu, a to bi mogao svako, triba bi se truditi.

● **Ostao si u Splitu. Otišli su Dino, Belan...**

— Ja volim ostati u Splitu jer je Split nemilosrdan, uvijek te provjerava, a ja to volim. A oni su otišli jer su tili uštediti na putnim troškovima. Ma, bez veze je u našim relacijama, hrvatskim, govoriti ovo i ono, kao recimo, da je Zagreb sada dobija Dina ili Belana, a Split ih izgubija. Puno smo mali za to. Ma, ja ti gori ne volim i zato jer oni brzo infišaju — ti kokteli i to...

● **Znači, ne voliš koktele?**

— Ma kakvi, ja ti volim marendavat sa ljudima...

● **Znači, drugi put kada dođeš u Šibenik, past će marendu...?**

— Obavezno. Naći ću više vrmena, a judi za marendu, naravno, ima...

B. PERIŠA
(Snimio: V. POLIĆ)

»Na meni je red da stanem u red za crni kruh« i potom refren »Što bih ja bez tvoje ljubavi« »zapalila« je dvoranu. Doista, što bismo bez nečije ljubavi u ovim vremenima

Gibonni je vole sve generacije. Na minulom šibenskom koncertu proteklog ponedjeljka sportska dvorana bila je rasprodana, a slobodan prostor oko bine pretvorio se u plesni podij

Poduzeće »LEON TRADE« i »ŠIBENSKI LIST« otvaraju natječaj za formiranje šibenskih mažoretkinja koje bi upotpunile kulturnu ponudu grada svojim nastupima na raznim manifestacijama kako u samome Šibeniku tako i van grada gdje se promovira naš grad.

Uvjeti za prijave su starosna dob od 15 do 20 godina, visina od 170 do 180 cm, jedna fotografija cijele figure.

Komisija će od pristiglih prijava odabrati 15 kandidatkinja.

PRIJAVA ZA ŠIBENSKJE MAŽORETKINJE

Ime i prezime

Godina rođenja

Škola i razred

Zanimanje

Visina

Adresa

Telefon

Potpis:

Prijave pošaljite na adresu: »ŠIBENSKI LIST« (mažoretkinje) Ulica Božidara Petranovića 3 59000 Šibenik

ili ih predati osobno na šalteru u prizemlju od 9 do 12 sati s naznakom: za mažoretkinje.